

الْحَمْدُ لِلَّهِ

مساب

مدل هادی تلاش اقتصادی برکت

پرورش کبک

بنیاد برکت
شماره ۱۰۰، خیابان فرزان حضرت امام (ره)

کمیته تحقیق و توسعه

عنوان و نام پدیدآور	مہتاب ۱۵: مدل هادی تلاش اقتصادی برکت پرورش کبک/ پدیدآورنده کمیته تحقیق و توسعه بنیاد برکت.
مشخصات نشر	تهران: ایده‌های نوین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۹۴ص: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)؛ ۲۰×۲۱ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۸۶۱۸-۴-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	فیپا:
یادداشت	کتابنامه: ص: ۹۴.
عنوان دیگر	مدل هادی تلاش اقتصادی برکت پرورش کبک.
موضوع	کبک‌ها — ایران
	Partridges -- Iran :
	کبک‌ها — پرورش
	Partridge culture
شناسه افزوده	بنیاد برکت. کمیته تحقیق و توسعه
رده‌بندی کنگره	SF ۵۱۰ :
رده‌بندی دیویی	۶۳۶/۶۳ :
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۷۲۰۶۲ :
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیپا

مہتاب ۱۵

مدل هادی تلاش اقتصادی برکت « پرورش کبک »

پدید آورنده: کمیته تحقیق و توسعه بنیاد برکت

ناشر: ایده‌های نوین

گرافیک و صفحه‌آرایی: طراحان یگانه ترسیم

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۶۱۸-۴-۴

تاریخ انتشار: زمستان ۱۴۰۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به بنیاد برکت است.

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان خالداسلامبولی (وزرا)، خیابان بیست و یکم، پلاک ۱۱

کمیته تحقیق و توسعه بنیاد برکت

فهرست مطالب

فهرست مطالب

۷ سخن آغازین
۱۵ مقدمه
۱۷ کلیات
۱۷ مشخصه‌های ظاهری
۱۸ گونه‌های کبک
۲۵ بیماری‌ها و مشکلات کبک
۲۹ الف: ویروسی
۳۰ ب: باکتریایی
۳۳ ج: انگل‌های داخلی
۳۴ د: انگل خارجی
۳۵ هـ: متابولیکی
۳۵ و: استرس در کبک
۳۷ تعاریف واژه‌های پرورش کبک
۳۹ روش‌های پرورش کبک
۳۹ سیستم‌های نگهداری و پرورش نیمچه کبک
۴۲ ضوابط فنی بهداشتی واحدهای نگهداری و پرورش کبک
۴۵ تغذیه کبک
۴۷ فرایند تولید محصولات کبک
۴۹ پرورش نیمچه کبک (گوشتی و تخم‌گذار)
۵۰ پرورش گله مولد
۵۳ کیفیت و راندمان مولدین
۵۴ ویژگی‌های تخم کبک

۵۵	جوجه کشی کبک و پرورش جوجه‌ها تا یک ماهگی
۵۵	نگهداری از تخم نطفه‌دار
۵۶	جوجه کشی و دستگاه جوجه کشی
۵۷	نوربینی
۵۸	مرگ جنین
۵۹	هچ (جوجه گیری)
۶۰	پرورش جوجه کبک تا ۱ ماهگی
۶۵	راه‌اندازی کسب‌وکار
۶۷	الزامات اجرای طرح
۶۸	توجیه اقتصادی کسب و کار
۶۸	پرورش نیمچه کبک
۷۰	پرورش نیمچه کبک بر روی بستر
۷۴	پرورش نیمچه کبک در قفس
۷۸	پرورش گله مولد و تولید تخم
۷۹	پرورش کبک تخم گذار (تخم خوراکی)
۸۳	پرورش کبک تخم گذار (تخم نطفه‌دار)
۸۶	جوجه کشی کبک و پرورش جوجه یک ماهه
۸۹	منابع

فهرست مطالب

سخن آغازین

از مهم‌ترین اهداف کلان توسعه، رشد اقتصادی، ایجاد رفاه اجتماعی و افزایش درآمد سرانه مردم و کاهش بیکاری است. با توجه به شرایط، پتانسیل و اهمیتی که روستاها دارا می‌باشند، توسعه و عمران روستایی در دهه‌های اخیر، همواره یکی از دغدغه‌های اصلی در ایران و اکثر کشورهای در حال توسعه بوده است. در بسیاری از کشورها، توسعه روستایی به‌مثابه راهبردی با اهمیت برای تأمین نیازهای اساسی و توزیع عادلانه ثروت تلقی شده و بر این اساس از شیوه‌ها و الگوهای متنوعی برای توسعه روستایی استفاده گردیده است که عمدتاً از دستاورد مطلوبی برخوردار نبوده‌اند به‌طوری‌که هنوز هم سهم جوامع روستایی در بسیاری از کشورها از توسعه و پیشرفت، بسیار اندک است و اکثر فقرای این کشورها یا در روستاها به سر می‌برند و یا شهرنشینانی عمدتاً حاشیه‌نشین با منشاء روستایی‌اند.

مطالعات انجام شده در دهه‌های اخیر، بیانگر آن است که هر یک از الگوهای توسعه بدون در نظر گرفتن شرایط اجتماعی - اقتصادی جوامع و با اعمال مدیریت با رویکردی از بالا به پایین به اجرا درمی‌آیند؛ به دلیل نادیده انگاشتن نقش مردم و جوامع محلی در تصمیم‌گیری‌ها معمولاً با چالش‌های زیادی مواجه می‌شوند که هم از نظر اقتصادی پرهزینه‌اند و هم از نظر اجتماعی ناپایدار و غالباً حتی به هدف‌های از پیش تعیین شده نیز نمی‌رسند.

الگوهای توسعه اقتصادی - اجتماعی جامعه محور، ضمن توانمندسازی مردم، زمینه‌های مشارکت فعال آنان را در برنامه‌های توسعه فراهم می‌آورند. مسئولیت‌پذیری اجتماعی آحاد مردم و مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد، شاکله اصلی این رویکرد است. گروه‌های سازمان یافته مردمی، به واسطه بهره‌مندی از ظرفیت‌های نوآوری، خوداتکایی در پاسخگویی به نیازهای محلی و ارائه خدمات مناسب از مزیت نسبی در مسیر پیشبرد توسعه در سطح محل، برخوردار هستند.

رویکرد اجتماع محور به توسعه پایدار و پروژه‌های اجرایی و برنامه‌ریزی پایین به بالا یکی از مهم‌ترین رویکردهای اصلی در اقتصاد مقاومتی است. این رویکرد در برنامه‌های توسعه مناطق روستایی و شهرستان‌های محروم کشور می‌تواند ضامن موفقیت و پایداری برنامه‌های توسعه‌ای باشد. به کارگیری رویکرد مشارکتی در امر توسعه و اجرای برنامه‌های توانمندسازی در سطح محلی، از یک سو روند اجرای طرح‌ها را تسهیل می‌کند و مقبولیت اجتماعی را به دنبال دارد و از سوی دیگر، منافع طرح‌ها و برنامه‌ها را به صورت مستقیم به جامعه محلی برمی‌گرداند. این در حالی است که برنامه‌ها و پروژه‌های توسعه مبتنی بر رهیافت‌های تمرکزگرا و یک‌سویه، هر چند ممکن است در ابتدا با تحولات قابل توجهی در مقطعی از زمان همراه باشد، ولی عملاً به برکنار ماندن مردم از جریان توسعه و حتی گرفتار آمدن آنان در دام وابستگی منجر می‌شود که در بسیاری از موارد میزان اعتماد به نفس، قدرت تصمیم‌گیری و ظرفیت مدیریت جوامع نیز تحلیل می‌رود.

سخن آغازین

مطالعات و بررسی‌های انجام‌شده توسط کمیته تحقیق و توسعه بنیاد، با محوریت مبانی نظری، مطالعات تطبیقی ملی و بین‌المللی و تجربیات کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، حاکی از آن است که در دوران صنعتی و مدرن شدن، کشورهای پیشرفته از فرصت‌های بکری در بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات برخوردار بوده و به واسطه فناوری حاصل از عصر صنعتی شدن، در یک فضای رقابتی، به تشویق سرمایه‌گذاری در مقیاس بزرگ و تولید انبوه پرداخته‌اند. در این مسیر استفاده از بازارهای جهانی، تأمین منابع از کشورهای مختلف و مدیریت قیمت تمام شده نیز، خود گامی مؤثر در حل مشکل اشتغال بوده است. در ادامه اقداماتی مانند استانداردسازی، بهبود فناوری‌ها و... موجب شده است تا آن کشورها عهده‌دار نقش اصلی و پیشرو در بازارها گردیده و بدین ترتیب زمینه توسعه کسب‌وکار و به تبع آن توسعه اشتغال، برای آن کشورها فراهم گردد.

سخن آغازین

متأسفانه باگذشت این روند و نقش‌پذیری کشورها در بازارها و تصرف سهم‌های اصلی بازار، فضا و موقعیت برای کشورهای در حال توسعه محدود و کم شده است. در این راستا کشورهای در حال توسعه از یک‌طرف با اشباع نسبی بازارهای جهانی، عدم برخورداری از قدرت سیاسی-اقتصادی و عدم دسترسی به فناوری‌های پیشرفته مواجه شده و از طرف دیگر فرهنگ مصرف در این کشورها نفوذ یافته است. بنابراین، برای کشورهای در حال توسعه، دیگر این امکان فراهم نمی‌شود تا بتوانند صرفاً از همان روش‌های تجربه‌شده، به تولید و رشد اشتغال بپردازند. چراکه مختصات محیط و ویژگی‌های عرضه و تقاضا تغییر کرده است و بدین ترتیب طراحی و مدیریت فرایند تولید و توسعه اشتغال، در این دوره سخت‌تر و پیچیده‌تر از قبل گردیده است.

در همین رابطه، ایران نیز به‌عنوان یک کشور در حال توسعه، از قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به‌عنوان عنصری از زیرمجموعه قدرت‌های حاکم و با اعمال سیاست‌های توسعه‌ای نظیر کشورهای پیشرفته و توسعه یافته، اقدام به حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در فضای رقابتی نموده است. نتیجه

اجرای این نوع سیاست‌ها، تمرکز سرمایه‌ها در شهرهای بزرگ و مرفه شدن شهرهای برخوردار بوده و همین سیاست از سویی دیگر موجب افزایش مهاجرت از روستاها و شهرهای محروم باهدف استفاده از فرصت‌های شغلی ایجادشده در شهرهای بزرگ گردیده است. به‌نحوی که در برابر رشد و توسعه‌ی برخی از شهرهای بزرگ، بسیاری از دیگر شهرها و نیز روستاها، سرانجامی غیر از حرکت به سمت فقر، فلاکت و محرومیت بیشتر، نداشته‌اند.

توسعه اجرای این سیاست و تمرکز بر سرمایه‌گذاری در شهرهای بزرگ و فراموش کردن سایر شهرهای کوچک و به‌ویژه روستاها، موجب شده است که نسبت روستانشینی جمعیت از حدود ۶۱ درصد در سال ۱۳۳۵ به حدود ۲۵٫۹ درصد در سال ۱۳۹۵ کاهش یابد. در این راستا باید توجه داشت این روند کاهش و تغییر بافت جمعیتی و نیز آمایشی، علی‌رغم تلاش‌های مؤثر دولت‌ها در دوران پس از انقلاب اسلامی در حوزه تأمین زیرساخت‌ها نظیر ایجاد و توسعه راه، آب، برق، مدرسه و درمانگاه و همچنین ساماندهی شوراها و سایر مجموعه اقدامات اجتماعی، رخ داده است. هم‌اکنون روستاهای بسیاری در ایران وجود دارند که از امکانات زیربنایی مناسب برای زندگی و سکونت دائمی، بهره‌مند هستند اما روستاییان به دلیل عدم برخورداری از شغل مناسب (درآمدزا) و محدودیت تولید، به شهرها مهاجرت نموده و آن روستاهای بهره‌مند از زیرساخت‌ها، خالی از سکنه شده‌اند.

یکی از مأموریت‌های اصلی بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، توسعه کسب و کارهای پایدار و توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی جوامع محروم، مبتنی بر مزیت‌های نسبی مناطق است. در راستای تحقق این مأموریت، تدوین راه‌کارهای نوآورانه به‌منظور جلب مشارکت فراگیر جامعه محلی و توان‌افزایی آنان به‌منظور ارتقای سطح رفاه و ایجاد زمینه توسعه پایدار در مناطق هدف، در اولویت کار بنیاد برکت قرار گرفت. از این رو، بر مبنای تعریف و اجرای سلسله مطالعات پژوهشی و میدانی و بررسی هدفمند تجربیات گوناگون ملی و بین‌المللی در حوزه محرومیت‌زدایی، «چارچوب

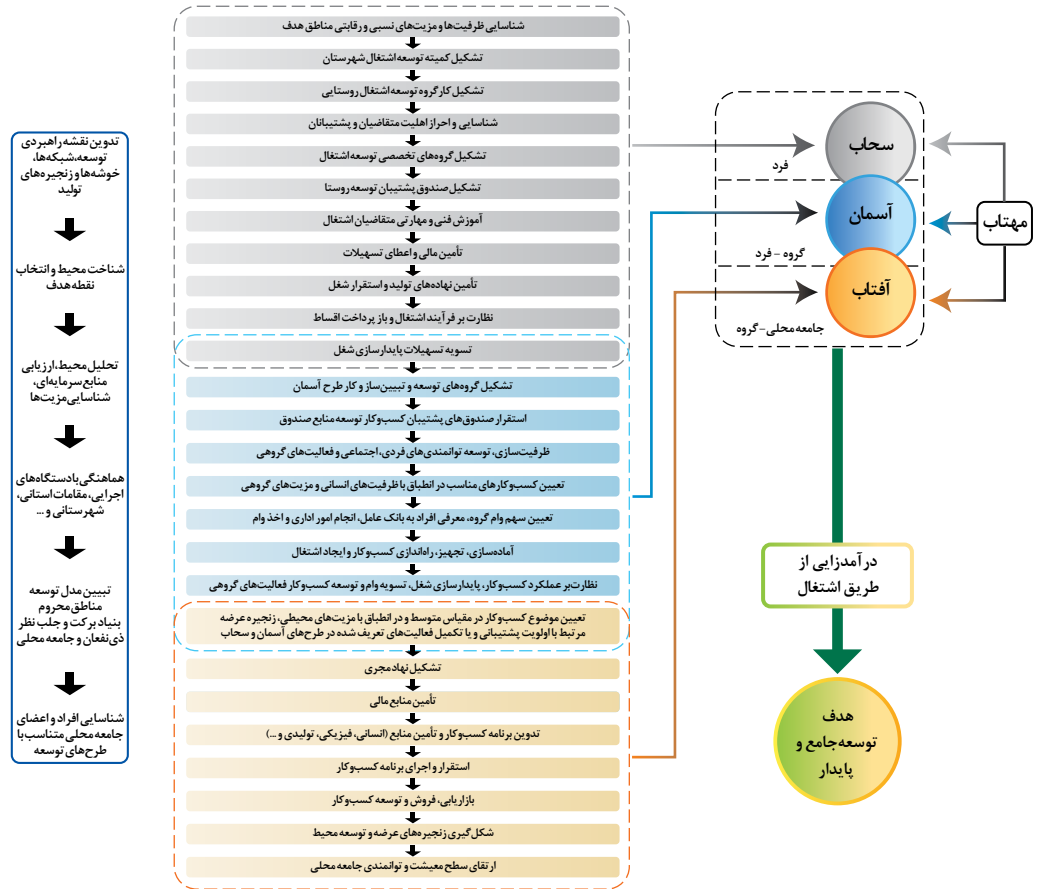

سخن آغازین

مفهومی توسعه مناطق محروم و روستایی « در قالب طرح‌های «سحاب»، «آسمان»، «آفتاب» و «مدل هادی تلاش اقتصادی برکت (مهتاب)» تهیه و تدوین گردید.

شکل شماره ۱. مدل اجرایی طرح‌های سحاب، آسمان، آفتاب و مهتاب

همانگونه که در تصویر فوق نشان داده شده است، در هر یک از این طرح‌ها و روش‌های عملیاتی، علاوه بر ترسیم مسیر، به نحوه سازمان‌دهی و چگونگی مشارکت سایر بخش‌ها اعم از بخش عمومی، خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، تعریف نقش هر یک از ذی‌نفعان، تکمیل زنجیره تأمین هر فعالیت و نقش مردم جامعه محلی، توجه ویژه‌ای شده است.

«آیین‌نامه سرمایه‌گذاری حمایتی اشتغال برکت- سحاب»، با تمرکز بر سطح فردی و با هدف ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و ارتقای سطح زندگی و معیشت خانوارهای مناطق محروم و روستایی کشور، طراحی گردیده است. طرح سحاب، با بهره‌گیری از سرمایه‌های پنج‌گانه افراد و تقویت آن‌ها با استفاده از آموزش، توانمندسازی و تأمین مالی خرد افراد را به سمت ایجاد و استفاده از فرصت‌های شغلی بر اساس ظرفیت‌های فردی و محیطی سوق می‌دهد.

«آیین‌نامه سرمایه‌گذاری مردمی و اشتغال نیروی انسانی- آسمان» از طرح‌های مورد عمل بنیاد است که به دنبال ایجاد رشد فراگیر در مناطق محروم و توسعه جامعه محلی، تحت رویکرد اصلی معیشت پایدار است. «آسمان» راهی برای ایجاد پیوند میان سرمایه اجتماعی و اقتصادی در یک جامعه با تمام فرصت‌ها و محدودیت‌های دنیای واقعی است که میان توانمندی جامعه و بازارهای محلی، پلی از جنس مشارکت، توسعه اجتماعی و اقتصادی می‌زند و زمینه تقویت چرخه عرضه و تقاضا را به‌عنوان زیربنای درآمدزایی و اشتغال، در سطحی نظیر یک شهرستان فراهم می‌آورد.

«آیین‌نامه فقرزدایی و توان‌افزایی برکت - آفتاب» یکی دیگر از طرح‌های مورد عمل بنیاد است که با هدف کمک به تسریع فرآیند فقرزدایی از طریق توانمندسازی جوامع محلی مبتنی بر بهره‌گیری از رویکرد مشارکتی و اقدام اجتماعی به‌جای تصدی‌گری، تدوین شده است. تحت گستره «آفتاب»، قبل از تعیین ظرفیت‌های محلی برای انجام و توسعه کسب‌وکار، فرایند توانمندسازی آغاز می‌شود تا مردم جامعه محلی بتوانند به‌صورت فعال در تصمیم‌گیری‌ها و پذیرش مسئولیت، ایفای

سخن آغازین

نقش نمایندند. بی تردید بنیاد برکت بر این باور است که غلبه بر فقر و محرومیت، نیازمند آن است که مردم، خود از توانمندی لازم برای شناخت فرصت‌ها و محدودیت‌های محیطی برخوردار گردیده و مهارت و دانش زندگی در شرایط محیطی را کسب نمایند.

در نهایت «مهتاب» یا «مدل هادی تلاش اقتصادی برکت» حلقه تکمیل‌کننده «چارچوب مفهومی توسعه روستا» تلقی می‌شود. «مهتاب» در پی آن است تا با ارائه طرح‌ها و مدل‌های کسب و کار خرد با توجه به زمینه‌ها و ظرفیت‌های روستایی، پیونددهنده مجموعه‌های «سحاب»، «آسمان» و «آفتاب» باشد. اگر در سحاب به دنبال تولید خانگی و خرد هستیم و در آسمان ایجاد اشتغال اجتماع محور با رویکرد گروهی مد نظر ما است و در آفتاب در جستجوی پشتیبانی و تأمین چرخه تولید هستیم، در «مهتاب» مدل‌های کسب و کار را شناسایی و به افراد و جامعه محلی معرفی می‌کنیم. نظر به تعدد و تنوع زمینه‌های کسب و کار، «مهتاب» به صورت یک مجموعه و سلسله‌وار منتشر می‌شود. کتاب حاضر، چهاردهمین شماره از مجموعه کتاب‌های مهتاب است که به پرورش کبک اختصاص دارد.

سخن آغازین

کمیته تحقیق و توسعه

مهتاب

(مدل هادی تلاش اقتصادی برکت)

پرورش کبک

مقدمه

أَبِي الْحَسَنِ الْأَوْلِيَّامَ كَاطِمَ (ع) قَالَ: أَطْعِمُوا الْمُخْمُومَ لَحْمَ الْقَبَاجِ فَإِنَّهُ يُفَوِّي السَّاقِينَ وَيَطْرُدُ الْحَمَى طَرْدًا.
امام کاظم (ع) فرموده‌اند: به کسی که تب دارد، گوشت کبک بدهید؛ زیرا که پاها را تقویت می‌کند و تب
را کاهش می‌دهد.

(الکافی، ج ۶، ص ۳۱۲).

کبک‌ها پرندگانی هستند از تیره‌ی قرقاولان که از تلاقی چندین زیرگونه به‌وجود آمده و از آسیای میانه و اروپای شمالی به ایالات متحده مهاجرت کرده‌اند. این پرندگان بیشتر به دلیل گوشت لذیذ خود شکار می‌شوند. گوشت کبک علاوه بر لذیذ و خوش طعم بودن دارای خواص دارویی فراوانی است و بسیاری از افراد گرایش به گنجاندن این گوشت کمیاب در سبب غذایی خود دارند. گوشت کبک سرشار از املاح معدنی همانند پتاسیم، منیزیم، آهن، فسفر و گوگرد است. همچنین

این گوشت دارای طبعی گرم است و به دلیل پایین بودن میزان چربی و کلسترول برای افراد مبتلا به بیماری‌های قلبی و فشارخون توصیه می‌گردد. علاوه بر گوشت کبک، تخم و سایر اجزا آن دارای خواص اعجاز‌انگیز دارویی است به گونه‌ای که از مغز و جگر کبک برای افراد مبتلا به سرد مزاجی و صرع استفاده می‌شود. همچنین سنگدان این پرنده برای درمان درد کلیه کاربرد دارد.

افزایش استفاده از این پرنده در رژیم‌های غذایی، منجر به افزایش تقاضا برای خرید آن شده است، به همین دلیل برای پاسخگویی به نیاز روزافزون بازار مصرف، شکار کردن به تنهایی کافی نیست. در همین راستا پرورش کبک این روزها رونق بسیاری یافته است و به شکل صنعتی نیز انجام می‌پذیرد.

مقلمه

کلیات

مشخصه‌های ظاهری

کبک پرنده‌ای، زیبا و رنگارنگ است و نر و ماده آن به لحاظ ظاهر هیچ تفاوتی با هم ندارند اما جنس نر با وزن حدود ۸۰۰-۵۱۰ گرم کمی بزرگ‌تر از ماده آن با وزن حدود ۶۵۰-۴۵۰ گرم می‌باشد. البته راه‌های دیگری همچون اندازه و شکل سر، سیخک در پا، کلواک و ... برای تشخیص نر و ماده این پرنده از یکدیگر نیز وجود دارد. سر کبک‌های نر گرد و بزرگ بوده در صورتی که سر ماده‌ها بیضی شکل است.

گونه‌های کبک

تعداد ۴۵ گونه مختلف از پرندۀ کبک تا به امروز شناسایی شده است که برخی از آن‌ها عبارتند از:

(۱) کبک برفی

این گونه به‌طور وسیع در مناطق مرتفع کوه‌های هیمالیا در هندوستان و نیز در کشورهای پاکستان، نپال و چین پراکنده شده است. این گونه تنها گونه جنس «لروا» می‌باشد. پرندۀ نر و پرندۀ ماده از لحاظ رنگ‌آمیزی پرها شبیه هم می‌باشند اما نرها در بالای پنجه‌های پا یک مهمیز دارند که این امر آن‌ها را از پرندۀ ماده متمایز می‌سازد. پرهای پشت آن به رنگ بلوطی

و پرهای ناحیه شکم به رنگ قهوه‌ای با خطوط سفید و منقار و پاهای آن به رنگ سرخ روشن است و پرهای دم نیز به رنگ بلوطی با نقاط سفید می‌باشد و برخی از آن‌ها تاج کوچکی نیز بر روی سر دارند. طول بدن پرندۀ بالغ ۳۸-۴۰ سانتی‌متر و وزن پرندۀ ماده ۴۵۰-۵۸۰ گرم و وزن پرندۀ نر ۵۵۰-۷۰۰ گرم می‌باشد. جوجه‌های کبک برفی شبیه جوجه قرقاول خونی هستند.

کلیات

۲) کبک عربی

خاستگاه این گونه عمان، عربستان سعودی و یمن است و اخیراً این گونه از کشور عمان به کشور پاکستان برده شده است. طولش به ۴۱ سانتی‌متر می‌رسد. جنس نر و ماده آن شبیه هم هستند اما نر کمی بزرگ‌تر است و وزنش به ۷۲۴ گرم می‌رسد ولی وزن ماده حدود ۵۲۲ گرم است. این پرنده از دانه‌ها و گیاهانی مانند بوف‌تاج تغذیه می‌کند.

کلیات

۳) کبک پرزیوالسکی

نام دیگر آن «کبک طوق نارنجی» است. پراکنش جغرافیایی این کبک در شرق تبت و غرب چین می‌باشد. از بزرگ‌ترین گونه‌های کبک است و طول آن به ۳۸ تا ۳۹ سانتی‌متر می‌رسد. نر و ماده شبیه به هم هستند. این گونه معمولاً شبیه کبک چوکار بوده ولی قوی‌تر و سرپا‌تر است. دور گردن آن‌ها را یقه‌ای با پرهای سیاه پوشانده است. قسمت پایین بدن قهوه‌ای و روی پهلوها نوارهای ظریفی دارد.

۴) کبک کوهی

این گونه در محدوده وسیعی از جنوب غرب آسیا تا جنوب شرق اروپا پراکنده است و بیشتر در مناطق خشک و زمین‌های باز و گاهی اوقات نیز در مناطق مرتفع و کوهستانی دیده می‌شود. لانه‌های

خود را بر روی زمین و در شکاف‌های مختلف می‌سازد و هر بار ۵-۸ تخم می‌گذارد. پرهای سر و سینه و پشت آن به رنگ خاکستری است و بال‌های آن راه راه و پاها آن سرخ رنگ است. در هنگام احساس خطر ترجیح می‌دهد که بدود ولی در حالت ضروری می‌تواند مسافت کوتاهی پرواز کند. این گونه تا حدودی شبیه کبک چوکار است اما رنگ آن تیره‌تر می‌باشد.

کلیات

۵) کبک چوکار

نام دیگر آن «کبک چوکار هندی» است. در لهجه‌های مختلف فارسی به آن خاسه، کو، زرج، ژرژ، کو و کوک می‌گویند (مکری، ۱۳۶۱). خاستگاه آن کشور هندوستان و پاکستان بوده و در پاکستان به‌عنوان پرنده ملی شناخته می‌شود. این گونه و زیرگونه‌های مربوطه در محل‌های شیب‌دار سنگ‌ریزه‌ای و دره‌های خشک و گاهی مزارع و تاکستان‌ها زندگی می‌کنند. نر و ماده شبیه به هم و نسبت به گونه‌های دیگر چاق‌تر و درشت‌تر هستند. رنگ کبک چوکار از پشت گردن تا قسمت‌های پایین بدن خاکستری می‌باشد و سرشانه‌ها، آبی کم رنگ با حاشیه قرمز متمایل به قهوه‌ای است. فاصله دور چشم و منقار و گونه‌ها زرد کم رنگ است. زیر گلو، گردن و قسمت سر به رنگ زرد نخودی است. خال‌های تیره رنگی در قسمت بالای گردن دیده می‌شود. سینه خاکستری و پهلو

سفید است. ۹ تا ۱۰ خط تیره در دو پهلو دارد. منقار قرمز کم رنگ و ساق پای قرمز پررنگ و عنبیه قهوه‌ای رنگ چشم، از ویژگی‌های این کبک می‌باشد. ماده‌ها از نظر اندازه از نر کوچک‌تر بوده و کمی هم کم رنگ‌تر هستند و بر بالای پنجه‌ها مهمیز ندارند. طول بدن پرنده ۳۵-۳۲ سانتی‌متر و طول

بال‌ها ۵۵ تا ۶۰ سانتی‌متر است. در شرایط طبیعی وزن کبک نر بالغ؛ ۵۱۰ تا ۸۰۰ گرم و وزن کبک ماده؛ ۴۵۰ تا ۶۸۰ گرم می‌باشد.

کبک چوکار پراکندگی زیادی در ایران دارد و بیشتر کبک‌های وحشی ایرانی از گونه کبک چوکار هستند. این گونه برای پرورش مصنوعی مناسب است و می‌توان تخم پرنده را در دستگاه جوجه کشی پرورش داد.

کلیات

۶) کبک فیلبی

این گونه به نام قدیس انگلیسی «سنت جان فیلبی» نامیده شده است. توزیع جغرافیایی آن در جنوب غربی عربستان و یمن در ارتفاع بالای ۱۰۰۰ پایی است. اندازه این کبک گاهی به ۳۸۸ سانتی‌متر می‌رسد. نر و ماده شبیه به هم هستند.

قسمت‌های بالای بدن و سینه به رنگ سیاه و سفید و شاه بلوطی است. رنگ پرهای بالای چشم مایل به سبز و پرهای روی پهلو به رنگ سیاه و سفید و شاه بلوطی است. زیر گلو و گونه‌ها به رنگ سیاه بوده و نقاط زرد و سبز روی قسمت چین‌دان وجود دارد. منقار پاها و حلقه‌های اطراف چشم به رنگ قرمز تیره است.

۷) کبک بربری

این نوع کبک‌ها در تپه‌های سنگی و بوته‌زارها تا ارتفاع ۱۰۰۰۰۰ پایی زندگی می‌کنند. خاستگاه اصلی این کبک در شمال آفریقا و در تنگه جبل طارق و جزایر قناری بوده و از همان جا به پرتغال برده شده است. این کبک در «ساردینا» نیز دیده شده است. این پرنده ۳۳-۳۶ سانتی‌متر طول دارد. تاج، پشت گردن سیاه با نقاط سفید است. قسمت‌های فوقانی بدن خاکستری و قرمز، سرشانه‌ها آبی مایل به خاکستری است. فاصله دو چشم و منقار طویل، گونه‌ها و زیر گلو خاکستری کم رنگ و نوار اطراف چشم به رنگ شاه بلوطی و از پرهای نارنجی زرد فام بسیار کم رنگ پوشیده شده است. نرها کمی از ماده‌ها بزرگ‌ترند. چشم‌ها قهوه‌ای روشن یا قهوه‌ای تیره، منقار به رنگ قرمز نارنجی یا قرمز پررنگ و ساق پاها قرمز تیره می‌باشد. در بیشه‌زارها لانه می‌سازد و در لانه خود ۸-۶ تخم می‌گذارد و از دانه و حشرات تغذیه می‌کند. این کبک تا حدودی شبیه کبک پا قرمز است و فقط از لحاظ سر و گردن اندکی با آن متفاوت است.

کلیات

۸) کبک سی سی

خاستگاه این گونه جنوب شرق ترکیه، ایران، سوریه و شرق عراق و پاکستان است و با کبک شنی در مصر و کشورهای عربی، شباهت‌هایی دارد. اندازه آن ۲۲-۲۵ سانتی‌متر است. این گونه در مناطق خشک و دشت‌های باز و در برخی موارد نادر در مناطق کوهستانی دیده می‌شود. رنگ پرها خاکستری روشن تا قهوه‌ای روشن بوده و رنگ منقار سرخ و سر و گردن خاکستری و ابروها به رنگ مشکی بوده و در پشت چشم‌ها لکه‌ای سفید

دارد. بال‌ها مخطط بوده و به رنگ سفید و قهوه‌ای است و پاها به رنگ زرد است. کبک ماده نیز کاملاً شبیه کبک نر بوده و رنگ آن روشن‌تر است. این کبک نیز همانند سایر گونه‌ها قادر است که مسافت‌های بلند را پرواز نماید و کبک مسافت‌های کوتاه را تند حرکت می‌کند و سریع می‌دود.

کلیات

۹) کبک پا قرمز

نام دیگر آن «کبک فرانسوی» است. خاستگاه طبیعی این گونه غرب اروپا در فرانسه و ایبری است و در دشت‌های باز جزیره انگلیس و ولز دیده شده است و به عنوان پرنده شکار شونده توسط شکارچیان انگلیسی صید می‌گردد و در شمال لانگشایر و شرق یورکشایر نیز دیده می‌شود. در جنوب شرق اروپا کبک دیگری به نام

«کبک کوهی» که خیلی به کبک پا قرمز شبیه است جای آن را گرفته است. از لحاظ ظاهری رنگ پر و بال پرنده قهوه‌ای روشن (در ناحیه سر، پس سر و پشت تا انتهای دم) است. بال‌ها مخطط و رنگ نوک و پاها قرمز است ضمناً در اطراف چشم حلقه‌ای به رنگ قرمز دارد. پرنده در دشت‌های باز لانه و تخم‌گذاری می‌کند.

(۱۰) کبک شنی

خاستگاه این گونه مصر، شرق فلسطین و جنوب شبه جزیره عرب است و این گونه شباهت‌هایی با کبک سی سی دارد. اندازه آن ۲۲-۲۵ سانتی‌متر است و در زمین‌های خشک و دشت‌های باز و گاهی نیز در مناطق کوهستانی دیده می‌شود. لانه‌های خود را بر روی زمین می‌سازد و در هر لانه ۵-۷ تخم می‌گذارد. رنگ بدن آن قهوه‌ای روشن بوده و همانند کبک سی سی، در پشت چشم‌ها یک لکه سفید دارد. بال‌ها مخطط و به رنگ قهوه‌ای و سفید است و رنگ منقار سرخ متمایل به زرد و رنگ پاها زرد است.

کلیات

(۱۱) کبک منقار بلند

خاستگاه این گونه شبه جزیره مالای، جزیره سوماترا و کشور برونئی است و در جنگل‌ها و دشت‌ها و کوهستان‌های استوایی و نیمه استوایی زندگی می‌کند. کبک منقار بلند جزو گونه‌های در معرض انقراض به شمار می‌رود. رنگ بدن آن خاکستری بوده و در ناحیه پشت و زیر شکم به رنگ قهوه‌ای است. منقاری بلند دارد و در کنار چشم خطی به رنگ سیاه دارد. بال‌ها مخطط و به رنگ سفید و سیاه است. پاها به رنگ سرخ است.

کلیات

(۱۲) کبک دیوریان

این کبک در زمین‌های زراعی نواحی وسیعی از شرق آسیا از شرق کشور قرقیزستان تا چین و

مغولستان پراکنده است. این گونه غیر مهاجر بوده و در فصل تولید مثل به صورت گله‌ای زندگی می‌کند و شباهت‌های زیادی با کبک خاکستری دارد. این گونه جزو گونه‌های در معرض خطر قرار ندارد. پرهای سر و پشت پرنده به رنگ قهوه‌ای تیره با رگه‌های سفید و سینه به رنگ قهوه‌ای مسی با لکه قهوه‌ای تیره در ناحیه شکم، و زیر شکم و دمگاه به رنگ زرد روشن است.

۱۳) کبک خاکستری

نام دیگر آن «کبک انگلیسی»، «کبک مجاری» و «کبک هون» است. برخی افراد در زبان فارسی به آن «کبک چیل» می‌گویند. در ایران بومی است اما جمعیت آن‌ها اندک است و در معرض خطر انقراض قرار دارد. در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم این نژاد توسط اروپاییان به نقاط مختلف اروپا و همچنین آمریکای شمالی به منظور شرکت در برنامه‌های تفریحی شکار کبک ارسال شد. در اروپا این گونه در معرض خطر نیست ولی تعداد آن در مناطق زراعی انگلستان رو به کاهش است.

این پرنده ۲۸-۳۲ سانتی‌متر طول و بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ گرم وزن دارد. از تیهو اندکی بزرگ‌تر اما از کبک و دراج کوچک‌تر است. در گروه‌های ۱۵ الی ۲۰ تایی زندگی می‌کند به واسطه پیشانی و گلوی نارنجی بلوطی، سینه خاکستری و لکه نعل مانندش به رنگ قهوه‌ای تیره در زیر تنه و نیز نوارهای پهن بلوطی عرضی در پهلوها به آسانی شناخته می‌شود. نر و ماده هم شکل‌اند و در پرواز خال‌های قهوه‌ای خاکستری رنگی روی بال‌ها و زیر تنه‌اش دیده می‌شود که در تضاد با رنگ خاکستری گلو و چارچوب بلوطی سر قرار دارد. پرهای بیرونی دم، نارنجی قهوه‌ای است. هنگام راه رفتن قوز کرده و به

کلیات

محض احساس خطر فوراً خود را جمع کرده و در حالی که سرش را بالا گرفته و آماده پرواز است به سرعت می‌دود. این پرنده در کشتزارها، چراگاه‌ها، حاشیه تالاب‌ها، تپه‌های شنی و اراضی بایر به سر برده و در نقاط کاملاً پنهان روی زمین و زیر بوته‌ها و در نقاطی کاملاً مخفی، مانند پای پرچین‌ها و در مزارع گندم و ذرت و امثال آن، آشیانه می‌سازد.

۱۴) کبک تبتی

این گونه به‌طور وسیعی در دشت‌های تبت و در ارتفاعات آن سرزمین زندگی می‌کند و در فصل

کلیات

تولید مثل به صورت گله‌ای دیده می‌شود و در سایر فصول نیز به‌صورت پراکنده در زمین‌های زراعی مشاهده می‌شوند. هر دو پرنده نر و ماده فاقد برآمدگی بالای پنجه یا مهمیز هستند. اندازه بدن آن‌ها ۲۸-۳۱ سانتی‌متر است. پرهای سر و گردن و زیر گلو به رنگ بلوطی بوده و ابروی آن سفید و در زیر چشم لکه‌ای سیاه دارد و پشت و پهلوی پرنده به رنگ خاکستری با رگه‌های سفید و پرهای سینه به رنگ تیره با رگه‌های سفید و شکم و زیر شکم و دمگاه به رنگ سفید است. نر و ماده از لحاظ حجم و اندازه شبیه هم هستند و فقط پرهای ماده کمرنگ‌تر از پرهای پرنده نر است.

۱۵) کبک ماداگاسکار

خاستگاه این گونه جنگل‌ها و مناطق کوهستانی استوایی و نیمه استوایی در جزیره ماداگاسکار در آفریقا است. پرهای سر و گلو به رنگ تیره است که در بالای چشم و زیر چشم یک خط سفید دارد. پشت پرنده تا ناحیه دم به رنگ قهوه‌ای با رگه‌های سفید است. در ناحیه گردن و جلوی سینه پرهای آن به رنگ خاکستری است و شکم و زیر شکم قهوه‌ای تیره با لکه‌های سفید است.

کلیات

در این طرح پرورش کبک چوکار مدنظر است.

بیماری‌ها و مشکلات کبک

الف: ویروسی

نیوکاسل

بیماری نیوکاسل بیماری ویروسی است که معمولاً در فصول سرد سال دیده می‌شود. تجهیزات سالن، کامیون‌های حمل کود و دان، پرندگان کشتاری، قفس، خوراک آلوده می‌توانند مهم‌ترین انتقال دهنده‌های ویروس نیوکاسل باشند.

نیوکاسل معمولاً سه نوع علامت گوارشی، تنفسی و عصبی دارد. نوع گوارشی نیوکاسل همراه با اسهال سبز رنگ است. در نوع تنفسی بیماری نیوکاسل، تنفس با دهان باز انجام می‌شود. نوع عصبی بیماری نیوکاسل، کج شدن و لرزش سر و گردن و دور خود چرخیدن و افتادن، عقب رفتن، فشار دادن نوک به زمین در حالت خوابیده و یا ایستاده، را به همراه دارد.

کلیات

جوجه‌های کبک بیشترین حساسیت به بیماری را دارند. علائم بیماری در جوجه‌هایی که به شکل تنفسی به ویروس نیوکاسل آلوده شده‌اند عبارت‌اند از: خس خس کردن، سرفه، عطسه و ناله. در این حالت جوجه‌ها خیلی کم اشتها می‌شوند ولی آب زیادی مصرف می‌کنند.

درمان بیماری نیوکاسل پرهزینه و اغلب غیرممکن است و معمولاً باعث تلفات زیاد در گله می‌شود. بهترین و مطمئن‌ترین روش پیشگیری از نیوکاسل استفاده از واکسن است. واکسن نیوکاسل در چند نوبت به صورت قطره چشمی، آشامیدنی، اسپری و عضلانی استفاده می‌شود که برای زمان استفاده و نوع روش مصرف باید با دام‌پزشکان منطقه مشورت کرد.

انسفالیت

انسفالیت بیماری ویروسی است که با نیش پشه منتقل می‌شود و درمانی برای آن وجود ندارد و پرنده بعد از ۲۴ ساعت می‌میرد. کج شدن گردن، تخم‌گذاری زودتر از هنگام، اسهال فراوان از علائم این بیماری است.

آنفلانزا (طاعون مرغی)

عامل بیماری آنفلانزا نوعی ویروس است که از طریق ترشحات و مدفوع پرنده آلوده به سرعت در محیط منتشر می‌شود. از علائم عمومی آنفلانزا در کبک، کم تحرکی، افسردگی، بی‌اشتهایی، لاغری و کاهش تخم‌گذاری است. در حالت شدید بیماری علائمی از قبیل سرفه، عطسه، افزایش ترشح اشک، پرهای ژولیده و خشن، تورم سر و صورت، اختلال در اعصاب و اسهال دیده می‌شود. در حال حاضر هیچ درمان اختصاصی و کاربردی برای آنفلانزای پرندگان وجود ندارد. بهترین روش پیشگیری از آنفلانزا، فراهم کردن شرایط قرنطینه‌ای دقیق است.

کلیات

ب: باکتریایی

مایکوپلازما

مایکوپلازما از بیماری‌های باکتریایی است که عامل بروز یک بیماری تنفسی است و علائمی از قبیل مشکلات عصبی، لرز، افسردگی و بی‌حالی، افتادن غیرطبیعی در پرنده بروز می‌یابد. این بیماری توانایی انتقال از طریق تخم را دارد. چنانچه گله مولد به این بیماری مبتلا شود سبب تلفات بالا در جوجه‌های حاصل می‌شود و می‌بایست گله مولد را حذف نمود. داروی تایلوزین تا حدودی میزان مرگ و میر را کاهش می‌دهد.

کوریزای عفونی (کله بادی)

عامل بیماری کوریزای عفونی، باکتری هموفیلوس پاراگالیناروم است. بیماری کوریزا بیشتر در پاییز و زمستان دیده می‌شود. دوره بیماری حدود ۱۴-۶ روز است. در صورتی که با سایر بیماری‌های تنفسی همراه شود معمولاً تلفات زیادی به جا خواهد گذاشت.

در این بیماری مجاری بینی و سینوس‌ها درگیر می‌شوند و ترشحات سرروزی و موکوسی در اطراف بینی جمع می‌شود و گاهی ترشحات به قدری زیاد است که به صورت دلمه زرد رنگ در اطراف بینی جمع می‌شود. در برخی مواقع مانع ورود هوا به ریه می‌شود. پرنده برای رفع این مشکل مرتباً منقار خود را با انگشتان پا می‌خاراند و سر را تکان می‌دهد.

تورم صورت و چشم گاهی در یک طرف و گاهی در هر دو طرف دیده می‌شود. عفونت گاهی وارد دستگاه تنفسی شده و باعث ایجاد صدای خس خس می‌شود.

در موقع بروز بیماری علاوه بر معالجه و رعایت اصول بهداشتی باید از گله مراقبت ویژه به عمل آورد. می‌توان با تهویه مناسب و ایجاد محیط تمیز و آرام، سیر بیماری را کوتاه‌تر کرد.

کلیات

اسهال سفید جوجه‌ها (پولوروم)

عامل بیماری باکتری بنام سالمونلا پولوروم است که از راه دستگاه گوارش وارد بدن پرنده می‌شود. عامل بیماری به راحتی از مولدان تخم‌گذار به جوجه منتقل می‌شود.

علائم اسهال سفید عبارت اند از: کسالت، بی‌حالی، نفس نفس زدن، ژولیدگی پرها و اسهال سفید رنگی که همراه رگه‌های سبز در اطراف مقعد جوجه سبب چسبندگی کرک‌ها و پرهای ریز می‌شود.

رعایت اصول بهداشتی سالن پرورش، سالن مولدان و دستگاه جوجه کشی از مهم ترین راه های پیشگیری از سالمونلا است. درمان بیماری نیز به سختی انجام می شود و از لحاظ اقتصادی به صرفه نیست.

سالمونلوزیس (تیفوئید)

عامل بیماری باکتری سالمونلاگالیناروم است. آلودگی آب و خوراک مهم ترین راه شیوع این بیماری در گله کبک است. این بیماری بیشتر در پرندگان بالغ و در برخی موارد در جوجه های بیش از سه ماه سن دیده می شود. علائم بالینی تیفوئید عبارت اند از: تب شدید، تشنگی فراوان، بی حالی، بی اشتها و اسهال سفید مایل به خاکستری با رگه سبز رنگ و در کالبد شکافی، کبد نرم، بزرگ و پر خون و کیسه صفرا بزرگ است. طحال هم بزرگ می شود. بر روی کبد خال های کوچک و سفید دیده می شود.

کلیات

رعایت شرایط بهداشتی و قرنطینه ای مهم ترین راه پیشگیری از بیماری است. برای درمان بیماری با تشخیص دام پزشکی و آزمایشگاه معمولاً از ترکیبات فورازولیدین، کلرامفنیکل و تتراسایکلین استفاده می شود.

بیماری مزمن دستگاه تنفسی (CRD)

باکتری عامل ایجاد کننده بیماری در سلول های پوششی مخاط بینی و نای پرنده جایگزین شده و سپس به شش ها و کیسه های هوایی پرنده نفوذ کرده و باعث بیماری دستگاه تنفسی می شود. عواملی از قبیل تهویه نامناسب، وجود گرد و غبار در سالن و تراکم زیاد پرنده در واحد سطح نیز سبب افزایش شدت بیماری می شود. این بیماری به راحتی از طریق تخم به جوجه منتقل می شود.

علائم اولیه بیماری عبارت‌اند از: عطسه، سرفه‌های مرطوب، گرفتگی بینی و تنفس با دهان باز. سپس سبب تورم یک یا هر دو چشم می‌شود که به تدریج چرکی شده و بر سینوس‌های پرنده اثر می‌گذارد. برای تشخیص دقیق بیماری باید نمونه‌ای به آزمایشگاه ارسال شود.

ج: انگل‌های داخلی

کرم ذرت: در پرنده‌های مبتلا چشم‌ها ممکن است تا حدی بسته و بی حرکت باشند، بی‌اشتهایی، مصرف کم غذا، لاغری بسیار سریع، مرگ و میر زیاد در پرنده‌های جوان، دیده می‌شود. برخی آنتی بیوتیک‌ها از قبیل: کلروتتراسایکلین، اکسی تتراسایکلین و تتراسایکلین تأثیر خوبی دارند.

کرم خلاء: فعالیت کم، مشکلات تنفس، ترشحات چرکی چشم و بینی، مرگ و میر در پرندگان جوان زیاد می‌باشد. آنتی بیوتیک‌ها 5% Melclane در غذا استفاده شود.

کرم سکال: ابتلا به این انگل، نشانه‌های قابل مشاهده کمی دارد. ممکن است ایجاد اسپاسم‌های عصبی نماید، مرگ و میر ناشی از آن متغیر می‌باشد. باریوم آنتی مونیل تارتونات برای تنفس و thiabendozole نیز همراه با غذا تجویز می‌گردد.

کوکسیدیوز

عامل بیماری یک انگل تک سلولی است که نسبت به بسیاری از ضد عفونی کننده‌ها مقاوم است. این بیماری شایع‌ترین علت مرگ و میر جوجه‌ها در هفته‌های اول زندگی است. انگل کوکسیدیوز در کبک، بیشتر روده کور و باریک پرنده را مورد حمله قرار می‌دهد. بعد از ابتلا کبک به انگل معمولاً اولین علامت اسهال است. اسهال پرنده ممکن است حاوی خون و یا لخته‌های خونی نیز باشد. بعد از اسهال شدن پرنده، کم آبی بدن، ژولیدگی پرها، کم خونی، بی حالی و ضعف نمایان می‌شود.

کلیات

از علل بروز این بیماری در گله‌های پرورش کبک رطوبت زیاد بستر را می‌توان برشمرد. برای مقابله با بیماری افزایش تهویه یا افزایش قطر بستر و تشخیص سریع و به هنگام بیماری بسیار مهم است. برای پیشگیری علاوه بر رعایت اصول بهداشتی استفاده از داروهای ضد کوکسیدیوز نیز توصیه شده است که با مشورت دام‌پزشک می‌توان در جیره غذایی کبک استفاده نمود.

هیستومونیاژیس (جوش سرسیاه)

عامل این بیماری انگل تک یاخته هیستوموناس مله‌اگریدیس می‌باشد و ابتدا، روده‌های کور و کبد را تحت تاثیر قرار می‌دهد، اما ممکن است در بورس فابریسیوس، کلیه‌ها، طحال و دیگر بافت‌ها نیز یافت شود. دلیل بیماری و مرگ پرنده جراحاتی است که به کبد وارد می‌گردد. علائم بیماری شامل سیانوتیک و تیره شدن رنگ سر، بی‌اشتهایی، چشمان بسته، مدفوع گوگردی رنگ و همچنین وجود خون در محتویات روده کور است.

کلیات

د: انگل خارجی

گاهی اوقات این انگل‌ها بر روی بدن پرندگان ساکن می‌شوند و محصولات تجاری مختلفی برای از بین بردن آن‌ها وجود دارد.

ذ: متابولیکی

آسیت

در زمانی که بدن کبک با کمبود اکسیژن مواجه می‌شود علائم آسیت دیده می‌شود. در زمان بروز آسیت، قلب بزرگ شده و جریان خون در ریه‌ها زیاد می‌شود. از علائم آسیت، جمع شدن خون و آب در حفره شکمی و بزرگ شدن شکم است. درمان آسیت کاری دشوار و پرهزینه است و در برخی موارد امکان‌پذیر نیست. بهترین روش پیشگیری از آسیت تأمین اکسیژن کافی برای گله از طریق سیستم تهویه و مدیریت تغذیه است.

ر: استرس در کبک

هر عاملی که باعث از بین رفتن آرامش و راحتی کبک شود، استرس نام دارد. به طور کلی ۴ نوع استرس در بین کبک‌ها بیشتر مشاهده می‌شود؛ استرس گرمایی، استرس سرمایی؛ استرس صوتی و استرس جابه‌جایی.

کلیات

استرس گرمایی: زمانی که دمای محیط بیشتر از حد تحمل کبک باشد استرس گرمایی رخ می‌دهد که با نشانه‌هایی از جمله؛ له له زدن، فاصله گرفتن جوجه‌ها از یکدیگر، دوری جوجه‌ها از مادر مصنوعی، جمع شدن گله اطراف دیواره‌ها، کاهش مصرف خوراک و در صورت وقوع شدید با تلفات در گله‌های گوشتی و تخم‌گذار همراه است. استفاده از ویتامین‌های A، C و E، مولتی ویتامین الکترولیت در آب، خوراک دادن به گله در ساعات خنک و تأمین آب آشامیدنی خنک با کیفیت مطلوب از راهکارهای سریع مقابله با استرس گرمایی است.

استرس سرمایی: زمانی که دمای محیط کمتر از حد تحمل کبک باشد استرس سرمایی رخ

می‌دهد که با نشانه‌هایی از جمله؛ تجمع اطراف منابع گرمایی، تجمع اطراف مادرهای مصنوعی، تجمع در گوشه‌های سالن و در صورت وقوع شدید با تلفات همراه است. استفاده از مادرهای مصنوعی بیشتر، استفاده مناسب و گرفتن حداکثر بهره‌وری از منابع گرمایی و مصرف بیشتر مولتی ویتامین‌ها از راهکارهای سریع مقابله با استرس سرمایی است.

استرس صوتی: آلودگی صوتی از عوامل ایجاد استرس در گله کبک است. عدم استفاده از تجهیزاتاتی که سر و صدای زیادی ایجاد می‌کنند، عدم نگهداری از حیوانات پر سرو صدا همانند سگ و... در نزدیکی سالن پرورش، استفاده از کفش‌های مناسب برای کارکنان، استفاده از قفس‌های مناسب و استاندارد (بدون صدا هنگام راه رفتن گله) از راهکارهای مقابله با استرس صوتی است.

استرس جابه‌جایی: کبک پرنده بسیار ترسویی است، حتی جوجه یک‌روزه آن به شدت ترسو بوده و در زمان نزدیک شدن انسان به شدت فرار کرده و پناه می‌گیرد؛ که این رفتار تا حدودی در سنین بالاتر هم ادامه پیدا می‌کند. عدم جابه‌جایی تا حد ممکن و در صورت اجبار جابه‌جایی سریع و توأم با آرامش، عدم ورود افراد متفرقه به سالن پرورش از راه کارهای سریع مقابله با استرس جابه‌جایی است.

کلیات

تعاریف واژه‌های پرورش کبک

تخم کبک نطفه‌دار

به تخم کبک‌های تولیدی از گله‌های مولد کبک گفته می‌شود که قابلیت تبدیل شدن به جوجه یک‌روزه را داشته باشد.

جوجه یک‌روزه کبک

به جوجه‌هایی که از قرار گرفتن تخم نطفه دار کبک مادر در ماشین‌های مخصوص جوجه‌کشی و طی زمان معین حاصل می‌شود، جوجه کبک یک‌روزه گفته می‌شود.

نیمچه گوشتی کبک

کبکی است که از پرورش جوجه یک‌روزه گوشتی حاصل شده و به منظور تولید گوشت آن پرورش داده می‌شود و معمولاً تا ۴ ماهگی نگهداری می‌شود.

نیمچه تخم‌گذار

کبکی است که از پرورش جوجه یک‌روزه تخم‌گذار به منظور پرورش گله مولد پرورش داده می‌شود و تا سن ۵ ماهگی معمولاً نگهداری می‌شود.

کبک مولد

کبکی است که از تخم نطفه‌دار آن برای تولید جوجه یک‌روزه استفاده می‌شود. کبک‌های مولد به ۲ گروه کبک مولد گوشتی برای تولید جوجه یک‌روزه گوشتی و کبک مولد تخم‌گذار برای تولید جوجه‌های یک‌روزه تخم‌گذار تقسیم می‌شوند.

کلیات

گله‌های مولد کبک

به مجموعه‌ای از کبک ماده و درصد مشخصی کبک نر (۳ ماده و ۱ نر) گفته می‌شود که به منظور تولید تخم نطفه‌دار نگهداری می‌شود.

دستگاه جوجه‌کشی

به دستگاهی گفته می‌شود که جهت تبدیل تخم کبک نطفه‌دار به جوجه یک‌روزه مورد استفاده قرار گرفته و شامل دو بخش مجزا از یکدیگر به نام‌های ستر (seter) و هچر (hatcher) می‌باشد. تخم کبک‌های نطفه‌دار ابتدا به مدت ۲۱ روز در بخش ستر دستگاه و سپس برای تبدیل به جوجه یک‌روزه به مدت ۳ روز در بخش هچر دستگاه نگهداری می‌شود. ظرفیت‌های ماشین‌های جوجه‌کشی متفاوت است که با توجه به میزان تولید مورد نظر باید انتخاب گردند.

کلیات

جایگاه پرورش کبک

محلی را که کبک‌ها در آن پرورش می‌یابند اصطلاحاً جایگاه می‌گویند. جایگاه پرورش کبک می‌بایستی از نوع پرورش (سیستم و هدف) تبعیت کند بدین معنی که جایگاه پرورش کبک گوشتی با جایگاه پرورش کبک تخم‌گذار و سالن‌هایی که به صورت قفسی تجهیز شده‌اند، تفاوت محسوسی دارد.

روش‌های پرورش کبک

پرورش کبک به دو روش صنعتی و خانگی امکان‌پذیر است که روش اخیر در کتاب حاضر مدنظر است و فعالیتی است که به‌طور محدود و معمولاً در محل سکونت خانوار انجام می‌شود و به‌عنوان یک فعالیت جنبی در اقتصاد خانوار تلقی می‌شود.

سیستم‌های نگهداری و پرورش نیمچه کبک

سیستم قفس تمام اتوماتیک: سیستمی است که تمامی اعمال مربوط به توزیع آب و دان، جمع‌آوری کود و تخم کبک در بین قفس‌ها به وسیله‌ی دستگاه‌های خودکار و تمام اتوماتیک و بدون دخالت کارگر انجام می‌شود.

سیستم قفس نیمه اتوماتیک: سیستمی است که در آن فقط توزیع آب و دان به‌طور اتوماتیک

انجام می‌شود و مابقی کارها از جمله جمع‌آوری تخم کبک و کود، توسط کارگر و با دخالت دست صورت می‌گیرد.

سیستم قفس ساده: سیستمی است که در آن تمامی عملیات توزیع آب و دان، جمع‌آوری کود و تخم کبک توسط کارگر و فقط با دخالت دست انجام می‌شود.

نگهداری بر روی بستر (زمین): در این سیستم، کبک‌ها بر بستری که روی زمینی گسترانده شده است، نگهداری می‌شوند و در تماس دائم با بستر هستند از این رو رعایت مسایل مدیریتی و کنترل کیفی در شرایط پرورش بر روی بستر بسیار با اهمیت می‌باشد. بستر انواع مختلفی دارد از جمله؛ خاک اره، پوشال، مقوا و ... فضای مورد نیاز برای پرورش کبک گوشتی و مولد بر روی بستر در ادامه آمده است.

روش‌های پرورش کبک

فضای مورد نیاز برای پرورش کبک گوشتی:

الف) ۱ تا ۴ هفتگی ۱۰۰ قطعه در هر مترمربع

ب) ۵ تا ۹ هفتگی ۵۰ قطعه در هر مترمربع

ج) ۱۰ تا ۱۷ هفتگی ۲۵ قطعه در هر مترمربع

فضای مورد نیاز برای گله کبک مولد:

برای پرورش گله کبک مولد بر روی بستر برای رسیدن به درصد بالای تخم نطفه‌دار، نیاز به پن‌بندی است.

- در سیستم پن‌بندی ۱۵ قطعه در هر مترمربع (نر و ماده) بدون احتساب راهرو وسط و فضای تخم‌گذاری
- هنگام محاسبه فضا به ازاء هر ۳ مترمربع پن‌بندی، ضروریست ۰,۲۴ متر مربع فضای تخم‌گذاری در نظر گرفته شود.
- فضای مورد نیاز با احتساب راهرو وسط و

مکان تخم‌گذاری ۱۱ قطعه کبک مولد برای هر مترمربع خواهد بود.

استفاده از هر یک از این سیستم‌ها برای نگهداری کبک با هدف پروراندی و تخم‌گذاری امکان‌پذیر است.

روش‌های پرورش کبک

در این کتاب، برای نگهداری کبک مولد (تخم خوراکی و نطفه‌دار) سیستم قفس نیمه اتوماتیک و برای پرورش نیمچه هر دو سیستم قفس نیمه اتوماتیک و بستر پیشنهاد شده است.

ضوابط فنی بهداشتی واحدهای نگهداری و پرورش کبک

قبل از هر چیز اشاره و تأکید بر چند نکته ضروری است. اول این که کبک‌ها پرندگانی عادت‌پذیر هستند و خود را با شرایط مختلف وفق می‌دهند ولی با این حال می‌بایستی حداقل امکانات را برای آن‌ها فراهم نمود. دوم این که قبل از ساخت جایگاه برای کبک می‌بایست ضوابط فنی بهداشتی واحدهای نگهداری و پرورش کبک را در نظر گرفت. این ضوابط عبارتند از:

۱- محل نگهداری و پرورش کبک باید در فضای مسکونی (محوطه منزل خانواده روستایی) باشد.

۲- امکان دسترسی به آب کافی، سالم و بهداشتی و تأمین برق باید برای واحد نگهداری و پرورش کبک فراهم باشد.

۳- راه‌های خروجی فاضلاب این گونه واحدها، نباید به چشمه، نهر، قنات، رودخانه و دیگر منابع آبی و نیز راه‌های دسترسی و ارتباطی روستا منتهی شود.

۴- حداقل مساحت زمین باید به نحوی در نظر گرفته شود که علاوه بر تأمین مساحت لازم جهت جایگاه نگهداری و پرورش، فضای لازم جهت انبار خوراک، پناهگاه و ... فراهم باشد.

۵- حریم بهداشتی واحدهای نگهداری و پرورش طیور بومی در قالب مشاغل خانگی با یکدیگر و نیز با سایر اماکن دامی و صنایع وابسته به دام در داخل محدوده روستا (شامل بافت موجود روستا و گسترش آتی آن در دوره طرح هادی روستایی) لحاظ نمی‌شود.

تبصره ۱: برای واحدهای جدیدالاحداث رعایت فاصله (حداقل به میزان یک برابر طول جایگاه مسقف) مابین قسمت مسکونی و جایگاه نگهداری و پرورش طیور بومی، الزامی است.

تبصره ۲: برای واحدهای فعال که وضعیت موجود آن‌ها قابل بازسازی می‌باشند، در صورت عدم امکان رعایت فاصله با قسمت مسکونی، ضرورتی به رعایت فاصله (موضوع تبصره ۱) نمی‌باشد.

روش‌های پرورش کبک

۶- جایگاه نگهداری و پرورش کبک باید کاملاً محصور (به طوری که مانع از ورود پرندگان آزاد پرواز و مانع از خروج پرندگان به فضای آزاد شود) و مسقف شده باشد.

۷- جایگاه نگهداری و پرورش کبک باید دارای امکانات و تجهیزات مورد نیاز پرند باشد.

۸- سقف سالن در وسط باید ۳,۵ و در کناره‌ها ۲,۷ متر باشد.

۹- کف جایگاه بایستی از مصالح مناسبی ساخته شود که قابل شستشو و ضد عفونی و شعله دادن بوده و لغزنده نباشد و دارای شیب لازم به سمت سیستم جمع‌آوری و دفع فاضلاب برای جلوگیری از راکد ماندن پساب و فضولات پرند در محوطه باشد.

۱۰- کف سالن‌های محل پرورش کبک می‌بایستی حداقل ۴۰ تا ۵۰ سانتی‌متر بلندتر از سطح زمین اطراف بوده و شیب مناسب (حداقل ۳ درصد) داشته باشد تا در صورت شستشو، آب‌های آلوده امکان خروج از سالن را داشته باشند.

۱۱- دیوارها و کف سالن به صورت اصولی عایق کاری شوند تا امکان تبادلات گرما و سرمای ناخواسته در فصول مختلف سال از بین برود.

۱۲- به منظور جلوگیری از وارد شدن استرس صوتی، جایگاه پرورش از وسایل یا حیوانات با صدای بلند و ناگهانی دور باشد.

روش‌های پرورش کبک

تغذیه کبک

کبک‌ها باید تغذیه نخستین خود را با ۳۸ درصد پروتئین آغاز کنند. پروتئین این جیره غذایی در سن سه تا شش هفتگی به تدریج به ۲۴ درصد کاهش داده می‌شود و سپس تا مرحله بلوغ و دوران نگهداری این مقدار به ۱۷ درصد می‌رسد. تغذیه این پرندگان ۲۴ ساعت بعد از خروج از تخم باید شروع شود. جیره غذایی آن‌ها مشابه جیره غذایی مرغ گوشتی است. انرژی مورد نیاز کبک در جیره پیش دان در حدود ۳۰۰۰ کیلوکالری در هر کیلوگرم جیره می‌باشد. احتیاجات انرژی و مواد مغذی مورد نیاز کبک در جدول زیر آورده شده است.

جدول ۱. مشخصات کل جیره در مراحل رشد

شرح	جیره پیش دان	جیره رشد	جیره تولید
پروتئین خام	۲۵	۲۰	۱۶
انرژی متابولیسمی	۲,۸	۲,۷	۲,۷
چربی	۳,۷	۲,۷	۲,۸
فیبر	۴,۵	۳,۸	۳,۲
کلسیم	۱,۳	۱,۲	۳,۰
فسفات	۰,۸	۰,۷	۰,۵

مرکز اطلاع رسانی طیور ایران

جدول ۲. نمونه جیره مورد استفاده در تغذیه کبک

شرح	جیره پیش دان	جیره رشد	جیره تولید
ذرت	۲۱,۰۰	۴۳,۵۲	۵۱,۳۲
سویا	۵۹,۲۰	۴۷,۹۰	۳۹,۶۱
روغن ذرت	۶,۰۴	۳,۸۵	۴,۷۷
گندم	۹,۰۰	۲,۳۱	۰,۰۰
دی کلسیم فسفات	۲,۲۰	۰,۴۵	۲,۱۹
پودر صدف	۱,۰۵	۰,۴۴	۰,۶۱
نمک	۰,۴۰	۰,۴۴	۰,۴۵
ویتامین	۰,۵۰	۰,۵۰	۰,۵۰
مواد معدنی	۰,۴۵	۰,۴۵	۰,۴۵
متیونین DL	۰,۱۶	۰,۱۴	۰,۱۰

مرکز اطلاع رسانی طیور ایران

تغذیه کبک

فرایند تولید محصولات کبک

به طور کلی محصولات کبک قابل عرضه به بازار عبارتست از؛ نیمچه کبک (مولد و گوشتی)، تخم خوراکی کبک، تخم نطفه‌دار کبک برای جوجه‌کشی، جوجه کبک از سنین یک‌روزه تا ۱-۲ ماهه. برای تولید این محصولات، فرایندهای مختلفی طی می‌شود که این فرایندها می‌توانند به صورت مجزا یا به صورت یک چرخه صورت پذیرند. این فرایندها عبارتند از:

الف) پرورش نیمچه کبک (مولد و گوشتی): در این فرایند هدف تولید نیمچه‌های مولد یا گوشتی است که نیمچه‌ها از سن ۱۴ هفتگی قابلیت عرضه به بازار را دارند. علاوه بر ارائه نیمچه مولد به بازار، پرورش دهنده می‌تواند بخشی یا تمام نیمچه‌های مولد را برای پرورش یا جایگزینی گله مولد خود در نظر گیرد.

ب) پرورش گله مولد (تخم‌گذار): در این فرایند هدف تولید تخم خوراکی و نطفه‌دار کبک

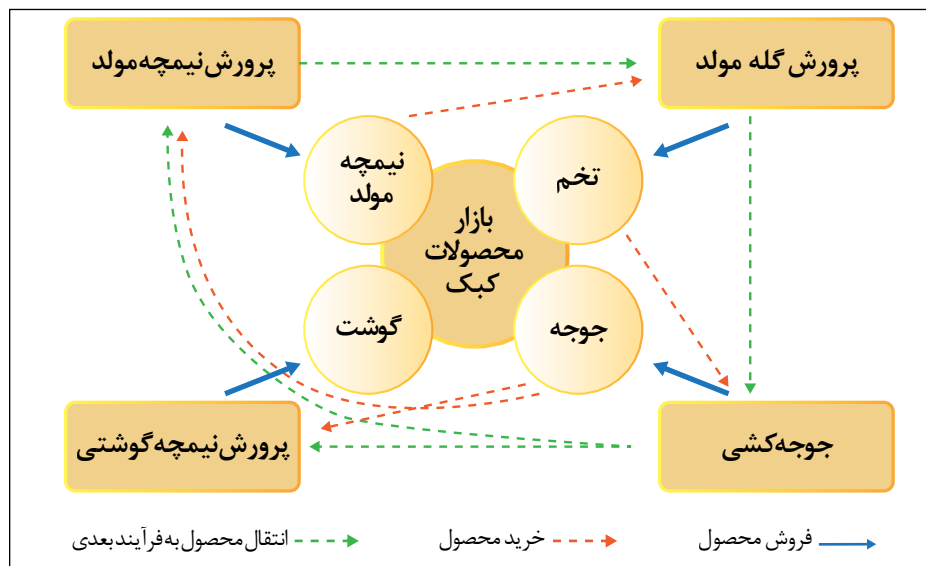

است که تخم خوراکی محصول نهایی و تخم نطفه‌دار محصول واسطه‌ای است که برای فرایند جوجه‌کشی استفاده می‌شود. اگر فرایند پرورش گله مولد به تنهایی صورت پذیرد، تخم نطفه‌دار محصول نهایی این فرایند است که روانه بازار می‌گردد.

(ج) جوجه‌کشی: در این فرایند هدف تولید جوجه کبک از تخم نطفه‌دار است که این جوجه‌ها در سن یک‌روزگی نیز قابلیت عرضه در بازار را دارند و در صورتی که پرورش دهنده فرایند پرورش جوجه را در مزرعه خود داشته باشد علاوه بر ارائه جوجه به بازار، بخشی یا تمامی جوجه‌های تولیدی را برای پرورش نیمچه‌های کبک در نظر می‌گیرد.

در ادامه این فرایندها به تفصیل براساس سه مدل کسب‌وکار توصیه شده در این مجلد، آمده‌اند.

فرآیند تولید محصولات کبک

فرآیند تولید محصولات کبک

۱) پرورش نیمچه کبک (گوشتی و تخم‌گذار)

این فرایند با تهیه جوجه کبک آغاز می‌شود. برای تهیه جوجه کبک‌ها می‌توان اقدام به خرید و یا جوجه‌کشی کبک نمود. در بازار معمولاً جوجه‌ها در سنین مختلف عرضه می‌شود که برای کاهش ریسک ناشی از تلفات جوجه‌ها، در ابتدا خرید جوجه‌های یک‌ماهه توصیه می‌گردد. پرورش‌دهندگان با تجربه با دیدن ظاهر و حرکات مطلوب جوجه‌ها، از کیفیت جوجه‌ها اطمینان حاصل می‌کنند ولی اگر پرورش‌دهنده اطلاعات و شناخت قبلی نسبت به تولیدکننده جوجه داشته باشد، ضریب اطمینان او بالا می‌رود. در هر صورت برای شروع کار می‌بایستی جوجه را از تولیدکنندگان شناخته شده خریداری نمود.

فرآیند تولید محصولات کبک

در خرید جوجه کبک‌ها و انتقال‌شان به سالن پرورش چند نکته حائز اهمیت است:

۱- جوجه‌ها باید یک‌دست، یک اندازه و همه در یک روز دنیا آمده باشند. در صورت امکان، جوجه کبک‌های به دنیا آمده در دو دستگاه جوجه‌کشی و در دو زمان متفاوت باید از همدیگر تفکیک شوند.

۲- جوجه‌ها نباید علائم عفونت بند ناف یا بیماری‌های دیگر داشته باشند.

۳- انتقال جوجه‌ها به محل پرورش پس از خشک شدن در ماشین جوجه‌کشی باید به سرعت انجام گیرد.

۴- قبل از انتقال جوجه‌ها، سالن پرورش باید از نظر دما، بستر و استقرار آب‌خوری و دان‌خوری آماده شده باشد.

۵- در صورت نیاز جوجه‌ها را نوک چینی کنید.

۶- جیره غذایی رشد برای جوجه‌ها در نظر بگیرید.

همانطور که قبلاً اشاره شد، پرورش کبک به دو شکل بر روی بستر و در قفس صورت می‌گیرد. در روش نگهداری در قفس اگرچه سرمایه ثابت بیشتری برای تولید لازم است اما حداکثر استفاده را می‌توان از فضای محدود داشت. با توجه به محدود بودن فضای سالن در خانه‌ها، روش پرورش در قفس برای مدل کسب‌وکار خانگی توصیه می‌گردد. بدین منظور قفس‌های نیمه اتوماتیک مجهز به آبخوری و دان‌خوری اتوماتیک به ابعاد ۱۰۰ در ۶۵ سانتی‌متر و در ۴ طبقه پیشنهاد شده است. ۲۴ کبک در هر طبقه قفس تا سن ۱۴ هفتگی نگهداری می‌شوند. این قفس‌ها مجهز به دان‌خوری و آبخوری اتوماتیک هستند که غذا و آب تازه و خنک را برای پرندگان مهیا می‌کنند. سینی‌های فلزی زیر توری کف قفس را می‌توان به راحتی تمیز کرد.

پرورش روی بستر یا زمین از هزینه اولیه کمی برخوردار بوده ولی بازده اقتصادی کمتری خواهد داشت. یک روش قدیمی، نگهداری این پرنده در سالن‌هایی است که متصل به اتاق پرواز با کف توری (سیمی) هستند. در این روش، کبک‌ها به بیماری‌های سر سیاه، کوکسیدیوز، کرم‌های چینه‌دان و روده آلوده نمی‌شوند. اتاق‌های پرواز می‌تواند بعد از جوجه‌کشی مورد استفاده قرار گیرند. در واقع جوجه‌ها از دو هفتگی در اتاق‌های پرواز قرار می‌گیرند. اندازه اتاق‌های پرواز را می‌توان تغییر داد اما باید به اندازه کافی بزرگ باشد و امکان پرواز در آن وجود داشته باشد. هر کبک در اتاق پرواز به ۵۰ سانتی‌متر مربع فضا نیاز دارد. چشمه‌های توری کف معمولاً حدود ۲,۵ سانتی‌متر است.

فرآیند تولید محصولات کبک

۲) پرورش گله مولد

کبک در شرایط طبیعی از اواسط اردیبهشت تا اواخر تیرماه تخم‌گذاری می‌کند. نظر به این که با توجه به توجیه اقتصادی، پرورش کبک به صورت تجاری مد نظر است، بایستی سیستم نور مصنوعی، خوراک فرمول شده و قفس پرورش را با مدیریت صحیح به‌منظور شروع تخم‌گذاری

و تداوم تولید تخم، کنترل نمود. بنابراین داشتن ۱۵-۱۰ لوکس نور در طول دوره تخم‌گذاری از ملزومات شرایط نوری محسوب می‌شود.

کبک در هفت ماهگی به بلوغ جنسی و در چهار ماهگی به بلوغ جسمی (وزن ایده آل) می‌رسد. پرورش کبک با خرید گله مولد ۴ ماهه شروع می‌شود. لازم به یادآوری است به‌منظور شروع کسب‌وکار موفق، تعیین نژاد گله یکی از اساسی‌ترین گزینه‌ها می‌باشد که شرایط یک گله مطلوب در زیر ذکر می‌گردد.

۱- گله باید از لحاظ همخونی در حد ۴۱ باشد به معنای ساده‌تر گله تهیه شده از یک لاین مادر اولیه بوده تا مراحل تکثیر، تولید و پرورش در حد استاندارد باشد و بازدهی مطلوب داشته باشد که این شاخص یکی از مهم‌ترین گزینه‌های موفقیت می‌باشد.

۲- تعداد تخم‌گذاری در هر دوره پرورش (دوره ۴ ماه)

۳- مقاوم بودن گله مذکور در برابر بیماری‌ها (شرایط آب‌وهوایی گرم و سرد)

۴- نداشتن هیچ‌گونه نقص عضو پرنده (حتی عیوب کوچک)

۵- داشتن چنگال‌هایی بلند که در جفت‌گیری مؤثر بوده و باعث بالا بردن درصد نطفه‌داری تخم‌ها می‌گردد.

پس از خرید گله مولد باید آن‌ها را به سالن پرورش برده و در قفس مناسب گذاشت. در سالن پرورش ملزوماتی اعم از شرایط تهویه مطلوب، نور مناسب و آب و دان کافی مد نظر می‌باشد. چنانچه کبک‌های مولد تهیه شده ۵ ماهه باشند، برای نوردهی مستعد بوده و می‌توان با مدیریتی صحیح دوره آن را آغاز نمود. اما به‌منظور تطبیق شرایط فیزیولوژیک و روانی کبک با محیط اطراف، باید چند روزی (۴-۵ روز) را تعلل نمود.

فرآیند تولید محصولات کبک

در گام بعدی وارد دوره نوردهی ۵۲-۵۰ روزه (توی لک بردن) می‌شوند و فعالیت کبک برای تخم‌گذاری آغاز می‌گردد. در این زمان شدت نور طی ساعات‌های منظم تغییر می‌یابد. باید توجه نمود که حتی‌المقدور از قطعی برق، تنش صوتی و به‌ویژه اختلال نور خودداری گردد. زیرا کبک‌ها بسیار تحریک‌پذیر بوده و نسبت به کوچک‌ترین محرک ناآشنا واکنش نشان می‌دهند. در مدت زمان نوردهی از پروتئین خوراک کبک تا حدی کاسته شده و مکمل‌های ویتامینی، اندکی افزایش می‌یابد. زیرا پروتئین بالا موجب افزایش وزن کبک‌های تخم‌گذار شده و نهایتاً در دوره تخم‌گذاری مشکلاتی اعم از کاهش تخم یا درشتی بیش از اندازه آن را به بار می‌آورد. پس از اتمام دوره نوردهی، ساعات‌های روشنایی طی برنامه‌ای مشخص تا ۱۷-۱۶ ساعت افزایش یافته و کبک ظرف مدت ۱۸-۱۵ روز پس از دوره نوردهی شروع به تخم‌گذاری می‌نماید. اگر هدف از پرورش گله مولد تولید تخم نطفه‌دار است، هنگام شروع دوره نوردهی کبک‌های نر باید به مدت ۱۵ روز زودتر از ماده‌ها در خاموشی قرار گرفته باشند اما به علت دشواری این عمل، به‌جای آن در ۱۰-۸ روز اول تخم‌گذاری باید تخم‌ها را حذف نمود زیرا از درصد نطفه‌داری اندکی برخوردارند. دوره‌های تخم‌گذاری کبک‌های مولد در هر سال ۲ مرتبه و هر دوره شامل ۴ ماه می‌باشد. بدیهی است که تعداد تخم‌های روزانه بسته به تعداد گله مولد در هر دوره رو به فزونی می‌باشد و در سال دوم به حداکثر خود می‌رسد و در سال چهارم شاهد کاهش چشمگیر تخم‌گذاری گله خواهیم بود که نیازمند جایگزینی گله موجود با گله مولد جوان می‌باشد. شایان ذکر است که کیفیت تخم نیز طی ۹ دوره تخم‌گذاری متغیر است. به‌طوری که در دوره اول (کبک‌های ۱ ساله) به‌علت بی‌نطفه بودن بعضی از تخم‌ها می‌توان سطح کیفی ۹۵٪ و اما در دوره‌های بعدی ۱۰۰٪ را ثبت نمود. زیرا کبک‌های مولد با تجربه یک دوره تخم‌گذاری و نوسانات ناشی از آن، از آمادگی جسمانی بیشتری برای دوره‌های بعدی تخم‌گذاری برخوردار هستند. با توجه به درصد بالای تخم‌گذاری و همچنین سطح کیفی آن در دوره‌های میانی، باید شیوه مدیریت صحیح و مؤثر را معطوف به این مقطع زمانی نمود.

فرآیند تولید محصولات کبک

کیفیت و راندمان مولدین

میانگین وزن کبک‌های مولد ۴۵۰ گرم می‌باشد. اما باید توجه داشت که به ازای افزوده شدن هر ۴۵ گرم به وزن بدن، ۰/۵ گرم به حجم تخم افزوده می‌گردد. از سوی دیگر پیش مولدین ضعیف و کم وزن اغلب دارای استخوان‌بندی و اسکلت لازم جهت تشکیل پوسته کامل تخم بعد از ۳۰ هفتگی نخواهند بود. بدین معنی که پیش مولدین ضعیف به صورت مولدین (تخم‌گذار) ضعیف نیز باقی می‌مانند. وزن بدن کبک‌های پیش مولد تحت تأثیر عواملی همچون تغذیه، بیماری، نوردهی، فضای پرورش و نوک چینی قرار دارد. اما در این میان تغذیه فاکتوری مهم و ویژه تلقی می‌گردد. در صورتی که کبک‌های پیش مولد با توجه به سن، دارای وزن مطلوب نباشند، باید جیره غذایی مورد استفاده را با درصد کمی پروتئین بیشتر تا زمان وزن‌گیری ادامه داده و به تأخیر انداخت.

فرآیند تولید محصولات کبک

وزن هر کبک طی هفته‌های ۱۴ تا ۱۶ به حداکثر میزان خود خواهد رسید. به طوری که در این زمان ساختار اسکلتی پرنده به سایز بالغ خود رسیده و مجرای رحم تکامل یافته و آماده اولین دوره تخم‌گذاری می‌باشد. شایان ذکر است که طی فاصله زمانی مذکور حوادث استرس‌زا اثراتی سوء و مخرب را در وزن‌گیری گله به جای می‌گذارد. از این رو تا حد ممکن باید عوامل تنش‌زا همانند رفت و آمدهای بی‌جهت، اختلال نور (قطعی برق)، انتقال گله به بستری دیگر و نوک چینی را کاهش داد. در مبحث نوک چینی، بهترین زمان جهت اقدام، پیش از ۶ هفتگی می‌باشد زیرا گله سریع‌تر قوای خود را باز یافته و متحمل ضعف رشد کمتری خواهد بود. جهت انتقال گله به بستر تخم‌گذاری باید توجه داشت که سنین ۱۸ تا ۲۰ هفتگی زمان مناسبی نبوده و می‌تواند عملی سوء تلقی گردد. زیرا در این هنگام شلوعی بیش از حدی به دلیل جثه بالغ مولدین ایجاد شده و در نهایت به دنبال استرس زیاد، میزان مصرف آب و خوراک برای تعدادی از کبک‌ها محدود شده و کاهش می‌یابد. پیش مولدین را در سنین ۱۵ تا ۱۷ هفتگی باید انتقال داد. از دیگر راه‌های افزایش وزن مولدین در

آغاز دوره تخم‌گذاری به تأخیر انداختن زمان بلوغ جنسی می‌باشد. گرچه بلوغ جنسی زودرس در صورت حصول وزن مطلوب، رضایت بخش و ارزنده می‌باشد، اما در صورت عدم وزن‌گیری استاندارد تا ۱۸ هفتگی، زمان نوردهی گله را باید به تأخیر انداخت. همچنین تغذیه بیشتر کبک‌ها در پیش از دوره تخم‌گذاری می‌تواند موجب افزایش حجم تخم‌ها گردد. افزایش میزان تغذیه می‌تواند با دفعات مکرر غذایی و کاهش دمای محیط حاصل آید. باید توجه داشت که هرچند افزایش وزن مولدین و حجم تخم بزرگ‌تر، شاخصی مهم و مزیتی قابل توجه تلقی می‌گردد اما هر کدام از این موارد دارای حد استاندارد بوده و در صورت تجاوز، مشکلاتی اعم از تخم‌های بیش‌از اندازه درشت، کاهش آمار تخم، پارگی مجرای رحم تخم‌گذاری، تشدید کانیالیسم و در پاره‌ای از مواقع مرگ کبک مولد را به بار می‌آورد.

ویژگی‌های تخم کبک

تخم کبک به رنگ یک‌دست زرد متمایل به سفید با تعداد زیادی لکه‌های قهوه‌ای با اندازه‌ها و شکل‌های متفاوت روی پوسته است. وزن تخم‌ها از ۱۶ تا ۲۵ گرم (متوسط ۲۱ گرم) متفاوت است. فرم تخم‌ها دوکی شکل با طول متوسط ۴۲ میلی‌متر و عرض ۳۱ میلی‌متر است.

فرآیند تولید محصولات کبک

۳) جوجه‌کشی کبک و پرورش جوجه‌ها تا یک ماهگی

نگهداری از تخم نطفه‌دار

در جوجه‌کشی کبک نیاز به تهیه تخم نطفه‌دار کبک است که می‌توان این تخم‌ها را خریداری یا در صورت داشتن گله مولد، تخم‌ها جمع‌آوری گردد. با فرض این که گله مولد در حال تخم‌گذاری است، نحوه جمع‌آوری تخم‌ها به‌منظور جلوگیری از آسیب آن‌ها در پی سرما یا گرمای بیش از حد حائز اهمیت می‌باشد. باید به خاطر داشت که اگر تخم‌ها برای مدت طولانی در دمای زیر ۴۰ درجه فارنهایت (۵،۴ درجه سانتی‌گراد) باقی بمانند ممکن است قابلیت رشد خود را از دست داده و از سوی دیگر در دمای تقریبی ۸۰ درجه فارنهایت (۲۶،۶ درجه سانتی‌گراد) شروع به رشد (تشکیل جنین) می‌نمایند که مطلوب به نظر نمی‌رسد. زیرا هنگامی که تخم در دمای ۸۰ درجه فارنهایت (۲۶،۶ درجه سانتی‌گراد) در حال رشد می‌باشد، با جمع‌آوری و ذخیره آن در دمای توصیه‌ای ۶۰-۵۵ درجه فارنهایت، (۶،۱۵-۸،۱۲ درجه سانتی‌گراد) جنین ممکن است آسیب دیده و نهایتاً تخم به حالت گندیده باقی بماند. جمع‌آوری تخم‌ها به‌طور متناوب مانع از کثیفی و آسیب دیدگی آن‌ها می‌گردد. اما داشتن تعدادی تخم کثیف در مجموعه تخم‌های جمع‌آوری شده بدیهی است. لذا باید آن‌ها را با کاغذ سنباده نرم تمیز نمود. حتی المقدور از شستن تخم کبک‌ها جهت رفع آلودگی و کثیفی باید خودداری نمود زیرا امکان نفوذ باکتری‌ها و سایر ذرات مضر به داخل پوسته در طی زمان شستشو وجود دارد. در صورت انتخاب روش شستشو باید توجه داشت که آب مورد نظر برای شستن تخم‌ها گرم‌تر از دمای تخم باشد. در غیر این صورت، باکتری ممکن است به‌واسطه پوسته به داخل تخم جذب شود. تخم‌ها را باید در یک مکان خنک با تهویه مناسب در دمای ۶۰-۵۵ درجه فارنهایت (۶،۱۵-۸،۱۲ درجه سانتی‌گراد) ذخیره نمود. شایان ذکر است که تخم کبک را

فرآیند تولید محصولات کبک

می‌توان برای مدتی طولانی قریب به سه هفته با درصدی کم از ضایعات نگهداری نمود. اما روند نرمال، ست کردن تخم‌ها یک الی دو هفته بوده و در کل زمانی بیشتر از سه هفته برای نگهداری تخم توصیه نمی‌گردد. چرخاندن تخم‌ها در طول دوره نگهداری الزامی و مورد نیاز نمی‌باشد اما در صورتی که بیش از یک هفته نگهداری شوند، آنگاه باید آن‌ها را به‌طور متناوب چرخاند. در روش کسب‌وکار خانگی پیشنهاد می‌شود تخم‌ها بعد از ۱۰ روز در دستگاه جوجه‌کشی قرار گیرند. به منظور حصول بهترین شرایط و بیشترین درصد هچ (جوجه‌گیری)، باید یک دستگاه تمام اتوماتیک را تهیه و آن را یک تا دو روز قبل از قرار دادن تخم‌ها در آن، راه‌اندازی و فعال نمود. در فاصله زمانی باقی مانده تا قرار گرفتن تخم‌ها داخل دستگاه باید وضعیت دستگاه را بررسی نموده و در نهایت دما و رطوبت را به حد مطلوب تنظیم نمود.

فرآیند تولید محصولات کبک

جوجه‌کشی و دستگاه جوجه‌کشی

دوره جوجه‌کشی به مدت ۲۴ روز طول می‌کشد. در دستگاه، تخم‌ها در ۲۱ روز اول تحت دمای ۹۹٫۵ درجه فارنهایت (۳۷٫۵ درجه سانتی‌گراد) و رطوبت ۶۰٪ قرار گرفته و در روز ۲۱ام، بعد از انتقال به هچر، دما نیم درجه کاهش یافته و تا ۲۴ ساعت ثابت باقی می‌ماند. سرانجام در روز ۲۳ام دما به ۹۸٫۵ درجه فارنهایت (۳۶٫۹ درجه سانتی‌گراد) تقلیل می‌یابد. اما رطوبت از روز ۲۲ام تا زمان هچ به

۷۵٪ افزایش می‌یابد. زیرا رطوبت بالا به جوجه‌ها کمک می‌نماید تا به راحتی از تخم خارج شوند. از این‌رو در ماشین‌های جوجه‌کشی معمولی گذاشتن پارچه‌ای خیس در داخل هچر و یا استفاده از مرطوب کننده‌های اتوماتیک در داخل دستگاه هچر الزامی است. ماشین‌های جوجه‌کشی تمام اتوماتیک که رطوبت و حرارت را به‌طور خودکار انجام می‌دهند توصیه می‌گردد. یکی از مسایل مهم در افزایش میزان هچ، چرخش تخم‌ها در داخل ستر است. این عمل مانع از آن می‌شود تا جنین به سطح پوسته نزدیک و به آن بچسبد که در غیر این صورت ضمن پاره شدن شالاز تخم (زرده بند)، موجب مرگ جنین خواهد شد. سیستم چرخش اتوماتیک ماشین جوجه‌کشی هر یک ساعت یک‌بار مانع از مشکلات فوق شده و باعث ایجاد یک هچ موفق نیز خواهد شد.

فرآیند تولید محصولات کبک

نوربینی

تخم کبک به‌طور میانگین پس از ۲۴ روز به جوجه تبدیل می‌شود. اما بعضی از تخم‌ها در روز ۲۳ام و برخی در روز ۲۵ام هچ می‌شوند. به‌منظور حذف تخم‌های جنین مرده و بدون نطفه، در روز ۱۸ام و سپس در روز انتقال آن‌ها از دستگاه ستر به هچر (۳ روز مانده به هچ)، تخم‌ها تحت نوربینی (کندلینگ)^۱ قرار می‌گیرند.

(۱) تاباندن نور بر روی تخم‌مرغ به‌منظور مشاهده رشد جنین را نوربینی یا کندلینگ می‌گویند. عمل کندلینگ به‌وسیله دستگاه آن صورت پذیرفته که متشکل از اجزایی همانند مخروطی و لنزهای متمرکز ساز نور می‌باشد. به‌منظور بررسی یک تخم باید آن را در مکانی تاریک، تحت تابش دستگاه کندلینگ قرار داد. سرد شدن چند دقیقه‌ای تخم برای کندلینگ، به آن آسیبی نمی‌رساند. زیرا در برخی موارد با نگرانی بی‌جهت، تخم را تحت تابش کندلینگ با حرارت قرار داده که در چنین وضعیتی هم می‌تواند منجر به مرگ جنین گردد. در روز ۱۸ام جنین در انتهای بزرگ تخم قرار گرفته است به‌طوری که رگ‌های خونی در زیر پوسته قابل مشاهده می‌باشد. اما تخم‌های بدون نطفه نور را به‌راحتی از خود عبور داده و هیچ چیزی در آن دیده نمی‌شود. جنین مرده اغلب به صورت حلقه یا لکه خون و یا همچنین لکه سیاه خشک شده در میان پوسته دیده می‌شود. در صورتی که جنین در حال رشد و زنده در انتهای بزرگ تخم همراه با رگ‌های خونی احاطه شده قابل تشخیص می‌باشد. پس از مرگ جنین، رگ‌های خونی محو شده و لکه تیره خشک شده‌ای در تخم باقی می‌ماند.

مرگ جنین

هچ (جوجه گیری) ناموفق را می توان در ۲ عامل تخم بدون نطفه و دیگری مرگ جنین جویا شد. به طوری که هر یک از این عوامل می تواند بعد از مرحله هچ یا باروش کندلینگ تشخیص داده شود. بدین منظور باید تخم های هچ نشده را جمع آوری و آن ها را بررسی نمود. باید توجه داشت که ثبت تعداد دفعات مرگ جنین در تخم ها می تواند در تغییر و اصلاح روش کنونی جوجه کشی و نهایتاً افزایش بهره وری مؤثر واقع شود.

مرگ جنین به طور قطع در دو زمان متفاوت از دوره جوجه کشی روی می دهد. یکی در ۳ روز اول جوجه کشی و دیگری در ۳ روز آخر مانده به زمان هچ. مرگ ناگهانی جنین قبل از زمان هچ در پی تغییر وضعیت زیستی جنین از محیط داخل تخم به فضای بیرون می باشد. در این حالت جوجه ممکن است با مشکلاتی همانند تنفس و جذب کیسه زرده مواجه گردد که گاهی اوقات کنترل رطوبت، لازمه رفع این موانع می باشد. به طور نرمال از میان تخم های نطفه دار ۹۳٪ - ۸۸٪ و در حالت کلی هچ ۹۰٪ - ۸۵٪ تخم ها باید به جوجه تبدیل شوند. نظر به این که مرگ زودرس جنین در زمان شکل گیری ارگان های جنینی روی می دهد، رشد مناسب جنین در داخل تخم همراه با مشخصه های بارزی اعم از قرار گرفتن سر در زیر بال راست، بزرگی سلول هوا به اندازه کافی، جهت قرار گرفتن جوجه در حالت مناسب برای هچ و عدم خشکی لایه و پوسته تخم در مدت زمان هچ جوجه می باشد. گفتنی است که باید به علائم خشکی، وضعیت نوک و فرم صحیح بال و پا توجه داشت و در صورت مشاهده هرگونه مورد غیر معمول، آن را به منظور تشخیص علل و اخذ راهکارهای مطلوب در مراتب آتی، ثبت نمود. زیرا به موجب آن می توان درصد نطفه داری، جوجه گیری و همچنین درصد کلی تخم های هچ شده را محاسبه نمود. در پایان ذکر این نکته حائز اهمیت است که هرگونه تغییر در مقادیر ثبت شده یا پراکندگی میزان مرگ جنین می تواند

فرآیند تولید محصولات کبک

به عنوان زنگ هشدار برای اصلاح به موقع مشکلات جزئی و جلوگیری از شیوع و تشدید آن تا حد بحرانی در نظر گرفته شود.

هچ (جوجه گیری)

مرحله هچ به ۲ یا ۳ روز آخر دوره جوجه کشی اطلاق گردیده که در این روزها جوجه‌ها پوسته تخم را شکسته و بیرون می‌آیند. در این زمان باید از چرخاندن تخم‌ها خودداری نمود. بدیهی است که در ۳ روز آخر باید تخم‌ها را از دستگاه ستر به دستگاه هچر انتقال داد. اما در صورت عدم دسترسی به هچر، باید تخم‌ها را از شانه‌های گرداننده ستر برداشته و آن‌ها را در سبدهای پلاستیکی یا فلزی هچر یا روی یک مقوای ضخیم قرار داد. در صورت استفاده از مقوا باید توجه داشت که جریان هوا را مسدود نکرده و یا با آب یا اجزای گرم‌ازا تماس نداشته باشد. در این میان افزایش رطوبت حائز اهمیت بوده و آن را می‌توان با قرار دادن یک ظرف آب یا افزایش سطح تبخیر دستگاه، به ۷۵٪ رساند. زمان بیرون آمدن از تخم به قدرت و توانایی جسمی جوجه جهت شکستن پوسته بستگی دارد. در این هنگام جوجه‌ها همزمان با تقلا برای خروج از تخم مدتی را به استراحت به‌منظور بازیابی دوباره نیرو پرداخته که نباید جوجه را مرده فرض نمود. کل زمان هچ بین ۱۰ تا ۲۰ ساعت طول کشیده که در این مدت جای هیچ نگرانی نیست. اما در صورت تجاوز زمان به بیش از ۲۰ ساعت، آنگاه باید تخم‌های شکسته را بررسی نموده و حتی‌الامکان جوجه‌ها را بیرون آورد. هنگامی که جوجه‌ها از تخم بیرون می‌آیند باید در دستگاه باقی مانده تا خشک شوند. به‌منظور تسریع روند خشک شدن جوجه‌ها، تهویه باید افزایش یابد. زمانی که بیش از ۹۰٪ درصد جوجه‌ها خشک شوند، آنگاه باید آن‌ها را از دستگاه برداشت و به بستر پرورش انتقال داد. اگر جوجه‌ها بیش از حد در دستگاه باقی بمانند ممکن است با خشکی عضلات مواجه شده و در مواقع بحرانی تلف شوند. تخم‌هایی که

فرآیند تولید محصولات کبک

یک روز بیش‌تر از زمان مورد انتظار در دستگاه باقی مانده و جوجه نشده‌اند به‌عنوان ضایعات تلقی شده و باید حذف گردند. باید توجه داشت که کمک به جوجه جهت بیرون آمدن از تخم در اکثر مواقع بی‌نتیجه مانده و به مرگ جوجه منتهی می‌گردد. زیرا ممکن است کیسه زرده به‌طور کامل جذب نشده باشد و هنگام جداسازی جوجه از تخم پاره شود. جوجه‌های ضعیف در صورت بیرون

آمدن از تخم باید از سایر جوجه‌ها جدا شده و به‌طور ویژه تحت مراقبت قرار گیرند. زیرا زمانی که با سایر جوجه‌ها در شرایط عادی رها شوند، دوام نیاورده و تلف می‌گردند. در پایان متذکر می‌گردم که جوجه‌های ضعیف را هرگز نباید برای مولد منظور نمود زیرا ممکن است که خصایص ژنتیکی به سایر جوجه‌های حاصله از این مولد انتقال یابد.

فرآیند تولید محصولات کبک

پرورش جوجه کبک تا ۱ ماهگی

پس از خشک شدن جوجه‌ها، آن‌ها را از فضای هچر به فضای نگهداری (سالن پرورش) برده که دارای دستگاه مادر مصنوعی بوده و از قبل ضدعفونی شده است. باید توجه داشت که ظروف آبخوری و دانخوری به اندازه کافی در دسترس باشد. ظروف آبخوری باید دارای دهانه پهن و دیواره کم ارتفاع باشند. در غیر این صورت امکان خفگی جوجه‌ها وجود دارد. عمق آب نباید متجاوز از ۲ سانتی‌متر باشد. جوجه‌ها باید به‌طور مداوم به آب خنک و تازه دسترسی داشته و ظروف مربوطه باید به‌طور روزانه تمیز و گندزدایی گردند. در صورت نگهداری جوجه‌ها در سالن باید به خاطر

داشت که کف سالن به خودی خود گرم نبوده و جوجه‌ها ممکن است با مشکل مواجه شده و دچار سرماخوردگی یا خفگی ناشی از روی هم ریختن شوند. لذا در بستر باید از کف پوش‌هایی همانند نرمه چوب، سیفال (کاه و کلش) برنج، کاه و یا پوشال بسته‌بندی استفاده نمود.

دو روز قبل از جوجه‌ریزی عملیات زیر باید صورت پذیرد:

۱- مادر مصنوعی روشن شود. لامپ گرم‌کننده مادون قرمز یا مادر مصنوعی تشعشعی باید طوری تنظیم شود که حدود ۶۰ تا ۷۵ سانتی‌متر بالاتر از کف قرار گرفته و نور مناسب برای همه جوجه‌ها در حلقه حفاظتی تأمین شود. مادر مصنوعی باید مکرراً بررسی گردد تا دمای مناسب ۳۵ تا ۳۸ درجه سانتی‌گراد در لبه گرم‌کننده و در ۲,۵ سانتی‌متری بالای کف موجود باشد.

فرآیند تولید محصولات کبک

۲- حلقه اطراف مادر مصنوعی طوری تنظیم شود که کوران هوا را کاهش دهد و جوجه‌ها را از تجمع یا سرگردان شدن دور منبع گرما حفظ کند. یک حلقه با ارتفاع ۴۵ سانتی‌متری از چوب، کارتن یا فلز در اطراف مادر مصنوعی عموماً استفاده می‌شود. حلقه باید به اندازه کافی بزرگ باشد با قطر ۶-۷ متر به طوری که جوجه‌ها بتوانند از گرمای اضافی مادر مصنوعی دوری کنند و با قرار دادن مقوا، گوشه‌های زاویه‌دار از بین رفته و این امر از تجمع جوجه‌ها در گوشه‌ها جلوگیری می‌کند. دانخوری‌های استوانه‌ای آویزان دستی یا اتوماتیک بعد از این که جوجه‌ها به سن یک هفته‌ای رسیدند، قابل استفاده هستند.

۳- مجدداً دمای مادر بررسی شود.

یک روز قبل از جوجه‌ریزی

۱- دانخوری‌ها و آبخوری‌ها پر شود و به‌طور یکنواخت در اطراف مادر قرار گیرند. حداقل سه دانخوری کوچک و سه آبخوری مخزنی کوچک باید استفاده شود. ارتفاع آب در منبع آبخوری برای جوجه‌ها در مرحله شروع باید خیلی کم باشد، ترجیحاً از شیشه‌های یک لیتری که مخصوص پرورش کبک ساخته شده است، استفاده شود. اگر از آبخوری مخزنی استفاده می‌شود در کف آن سنگ یا سنگ‌ریزه قرار گیرد تا از رفتن جوجه‌ها به داخل آن و غرق شدن آن‌ها جلوگیری شود. کبک‌های مسن‌تر می‌توانند از آبخوری‌های مخزنی که برای جوجه مرغ‌ها طراحی شده است، استفاده کنند. قبل از این که جوجه‌ها از آب آبخوری استفاده کنند باید دمای آب موجود در آن به دمای سالن برسد. آبخوری‌ها باید به اندازه کافی از مادر فاصله داشته باشند تا از گرم شدن زیاد آب جلوگیری شود.

۲- جوجه‌ها باید به خوردن غذای اضافی وادار شوند. جیره شروع کننده باید روی کاغذهای زبر یا سینی دان‌خوری و یا در پوست تخم کبک تازه متولد شده قرار گیرد. از کاغذ نرم یا هرگونه مواد لیز و نرم که باعث سرخوردن جوجه‌ها و در نتیجه پیچش پای آن‌ها می‌شود، استفاده نشود. فضای لازم برای نگهداری جوجه در سن ۱ تا ۴ هفتگی ۱۰۰ قطعه در هر مترمربع است.

فرآیند تولید محصولات کبک

هفته اول

جوجه‌ها برای هفته اول باید در نزدیکی منبع حرارتی قرار گرفته و حتی‌المقدر در قفس یا سالن مشبک (توری کشی) نگهداری شوند.

۱- چندین بار در روز وضعیت مرگ‌ومیر گله بازرسی شود. بیماری، استرس، کارکرد نامناسب

دستگاه مادر و دیگر شرایط می‌توانند موجب تلفات جوجه‌ها شوند. حرارت دستگاه باید روی ۳۸ درجه سانتی‌گراد تنظیم شود.

۲- علائم راحتی پرندگان مشاهده گردد. اگر آن‌ها زیر دستگاه مادر جمع می‌شوند دما خیلی پایین است. اگر جوجه‌ها اطراف دستگاه مادر پخش می‌شوند به این معنی است که دما خیلی بالا است. شرایط مطلوب زمانی است که جوجه‌ها در اطراف مادر یکنواخت پخش شوند.

۳- بعد از روز پنجم در مناطق دارای آب‌وهوای معتدل و یا روز هشتم در مناطق سردسیر حفاظ دور مادر برداشته می‌شود. جوجه کبک‌ها معمولاً قادرند از روز نهم از روی حفاظ دور دستگاه پرواز کنند.

۴- دان‌خوری‌ها و آب‌خوری‌ها به‌صورت روزانه و یا در صورت امکان بیشتر، تمیز و پر شوند. به‌تدریج دان‌خوری‌ها و آب‌خوری‌ها با انواع بزرگ‌ترشان جایگزین شوند. شروع این کار در پنجمین و ششمین روز است. در اولین هفته، تعدادی از دان‌خوری‌ها و آب‌خوری‌ها در ارتفاع بالاتر از ۵ الی ۷ سانتی‌متر با سیم‌هایی که بشقاب‌ها را پوشانده، قرار داده شود. همه بشقاب‌ها باید در پایان هفته دوم استفاده شوند.

۵- جوجه‌های مرده سریعاً خارج شوند.

۶- اضافه کردن محلول ویتامین به آب جوجه‌های تازه متولد شده در طول هفته اول پرورش مفید می‌باشد.

فرآیند تولید محصولات کبک

هفته دوم

- ۱- دمای مادر به ۳۵ درجه سانتی گراد کاهش داده شود.
- ۲- دانخوری‌ها و آبخوری‌های کوچک به تدریج جایگزین شوند و آن‌هایی که در منطقه مادر قرار دارند، هرگز نباید خالی باقی بمانند. بعد از این که جوجه‌ها به سن یک هفتهگی رسیدند می‌توانند از دان خوری‌های استوانه‌ای آویزان دستی یا اتوماتیک استفاده کنند. اگر دان خوری‌های آویزان استفاده می‌شود سطح بالای سینی باید هم‌سطح پشت جوجه‌ها باشد.
- ۳- دان خوری‌ها و آب‌خوری‌ها حداقل یکبار در روز تمیز شوند.

هفته سوم و چهارم

دمای مادر به ازاء هر هفته ۱/۸ درجه سانتی‌گراد کاهش داده شود تا این‌که دما به ۲۱ درجه سانتی‌گراد برسد. به تمیز کردن و پر کردن مجدد دان‌خوری‌ها و آب‌خوری به‌طور روزانه ادامه داده شود. تا جایی که امکان دارد تهویه بهتر شود به‌طوری که دمای مناسب در سالن ایجاد شده و از کوران هوا نیز جلوگیری شود.

فرآیند تولید محصولات کبک

راه اندازی کسب و کار

راه اندازی کسب و کار پرورش کبک با هدف اشتغال‌زایی در چند مدل کسب و کار قابل اجرا است.

(۱) پرورش نیمچه کبک (گوشتی و مولد)

الف) پرورش نیمچه بر روی بستر
ب) پرورش نیمچه در قفس

(۲) نگهداری گله مولد و تولید تخم

الف) تخم خوراکی
ب) تخم نطفه‌دار

(۳) جوجه‌کشی کبک و پرورش جوجه یک‌ماهه (کسب و کار خانوادگی)

روش‌های یاد شده، می‌تواند به‌طور همزمان در یک واحد پرورش کبک انجام شود که مستلزم داشتن دانش و تجربه زیاد و سرمایه هنگفت است. از این‌رو به‌منظور شروع کسب و کار خانگی پرورش کبک در روستا، پیشنهاد می‌شود ابتدا تعداد محدودی جوجه کبک یک‌ماهه خریداری و پرورار شود. سپس براساس مدل و محاسبات مالی این طرح اقدام به کسب و کار نمایید. در ادامه ابتدا به نکات قابل توجه در تولید و الزامات اجرای طرح‌های پیشنهادی و سپس به تشریح و بررسی توجیه اقتصادی هر یک از مدل‌های فوق می‌پردازیم.

نکات قابل توجه در تولید کبک

در ایران تولید محصولات کبک در مقیاس نسبتاً محدودی انجام می‌شود. بازار و علاقه‌مندان به پرورش کبک نیز محدود هستند؛ بنابراین تولید نیز دارای محدودیت‌های زیادی است.

- تخم نطفه‌دار و یا جوجه همیشه و همه جا در دسترس نیست.
- تولیدکننده باید مواد اولیه و برخی لوازم را خود تهیه کند. دان مورد نیاز معمولاً می‌تواند توسط کارخانه‌های خوراک تولید و تأمین شود.
- در یک واحد صنعتی پرورش کبک معمولاً بخش گله مولد، جوجه‌کشی، پرورش جوجه، کشتارگاه و بسته‌بندی وجود دارد. در صورتی که رشد صنعت پرورش کبک ادامه پیدا کند احتمالاً در آینده بخش‌های مختلف تولید از یکدیگر تفکیک شده و به صورت مستقل فعالیت خواهند کرد.
- در حال حاضر امکان خرید محصولات واسطه‌ای کبک از تخم نطفه‌دار، جوجه یک‌روزه تا نیمچه ۴ ماهه و کبک بالغ در بازار وجود دارد. اما نکته قابل تأمل استرس جابه‌جایی در نیمچه کبک است که میزان تلفات را در زمان انتقال از بازار تا محل تولید افزایش می‌دهد.
- در تولید خانگی بهتر است فروش نیمچه گوشتی به صورت زنده صورت گیرد و از ذبح کبک در محل تولید (هم به دلیل نبود فضای کافی برای رعایت فاصله محل ذبح تا محل تولید و امکان ایجاد استرس در سایر کبک‌ها و هم به دلیل مسائل بهداشتی) اکیداً خودداری گردد.
- با توجه به این که امکان کشتار کبک در خط کشتار بلدرچین تا حدودی وجود دارد در صورت نداشتن دسترسی به خط کشتار صنعتی کبک می‌توان کشتار را در این کشتارگاه‌ها نیز انجام داد.
- تخم نطفه‌دار را با رعایت همه اصول نگهداری، نمی‌توان بیش از ۱۴ روز نگهداری نمود

راه‌اندازی کسب‌وکار

از این رو دسترسی به بازار فروش و سایر واحدهای نگهداری و پرورش کبک الزامی است در غیر این صورت است از اقدام جهت تولید تخم نطفه‌دار خودداری گردد.

● اگر پرورش‌دهنده قصد تولید تخم خوراکی را دارد، در مجموعه خود نیازی به نگه داشتن کبک نر ندارد.

الزامات اجرای طرح

۱) در کارگاه خرد و خانگی (کسب و کار خانوادگی)، ۲ نفر متقاضی می‌توانند از اعضای یک خانواده باشند و از میان خود فردی را به عنوان سرپرست طرح پرورش معرفی نمایند.

۲) متقاضی / سرپرست طرح پرورش کبک قبل از راه‌اندازی و استقرار طرح اشتغال‌زایی باید تجربه پرورش ماکیان را داشته یا آموزش دیده باشند. بهتر است این آموزش از طریق سازمان‌هایی نظیر جهاد کشاورزی، فنی و حرفه‌ای و ... انجام گیرد.

۳) سابقه کار سرپرست طرح پرورش باید به تأیید تسهیلگر بنیاد برکت برسد.

۴) در مناطقی که اجرای طرح با مشکلاتی نظیر تأمین جوجه، تأمین خوراک، نداشتن دسترسی به بازار فروش مناسب و ... مواجه است، این طرح تحت هیچ شرایطی نباید بدون وجود پشتیبان اجرا گردد.

۵) در این طرح باید از توانمندی مراکز علمی و تحقیقاتی و متخصصین دامپزشکی جهت نظارت بر پرورش، تغذیه، واکسیناسیون و ... استفاده گردد.

راه‌اندازی کسب و کار

توجیه اقتصادی کسب و کار

۱) پرورش نیمچه کبک (مولد و گوشتی)

پرورش کبک نیمچه با دو هدف نیمچه مولد و نیمچه گوشتی صورت می‌پذیرد. فرآیند رسیدن به هر دو هدف یکسان است و تنها تفاوت در خرید نوع جوجه کبک و مدت زمان نگهداری می‌باشد. در این مدل، به منظور پرورش نیمچه مولد، پرورش دهنده جوجه کبک‌های تخم‌گذار یک ماهه را تا اندازه‌ای که نیمچه می‌گویند، پرورش می‌دهد، سپس بعد از تعیین جنسیت آن‌ها، به نسبت سه کبک ماده به یک کبک نر در سنین ۵-۴ ماهگی می‌فروشد. در پرورش نیمچه گوشتی، پرورش دهنده جوجه کبک‌های گوشتی یک ماهه را خریداری و تا اندازه‌ای که به بلوغ جسمی (فیزیکی) برسند (۱۲ تا ۱۴ هفتگی)، پرورش می‌دهد و سپس آن‌ها را روانه کشتارگاه می‌کند و مجدد این دوره را تکرار می‌کند. جهت کاهش ریسک و هزینه‌های پرورش نیمچه پیشنهاد می‌شود جوجه‌ها را در سن یک‌ماهگی خریداری و به مدت ۳ ماه پرورش دهند و پس از آن با فروش جوجه‌های ۴ ماهه کسب درآمد کنند. این روش نسبت به دو روش دیگر از ریسک کمتری برخوردار است و نگهداری از نیمچه‌ها به مهارت و تجربه کمتری نسبت به مراقبت از تخم کبک و جوجه کشی نیاز دارد. با این حال توصیه می‌گردد ابتدا متقاضی تعداد محدودی جوجه کبک یک‌ماهه را از پشتیبان خریداری و پس از پایان ۳ ماه، توانایی خود را برای نگهداری تعداد بالاتر جوجه بسنجد و اقدام به خریداری جوجه‌های بیشتر و شروع کسب و کار نماید.

این روش در چارچوب طرح‌های اشتغال‌زایی اجتماع‌محور خانگی بنیاد برکت، مبتنی بر پشتیبان است. از این‌رو پشتیبان ملزم به انجام وظایف زیر است:

راه‌اندازی کسب و کار

● تأیید صلاحیت فنی متقاضی این طرح

● تأمین جوجه یک ماهه

● تأمین خدمات دام‌پزشکی به فاصله ۶ ساعت از درخواست پرورش دهنده

● تأمین خوراک آماده (میکس و آسیاب شده)

● خرید نیمچه کبک از پرورش دهنده.

در این مدل دو سیستم برای پرورش نیمچه‌های کبک در نظر گرفته شده است:

الف) پرورش بر روی بستر

ب) پرورش در قفس

در ادامه هر دو مدل آورده شده است. در هر دو روش متقاضی از فضای مسکونی برای پرورش

کبک استفاده می‌نماید.

راه‌اندازی کسب‌وکار

۱-۱) پرورش نیمچه کبک بر روی بستر

مفروضات طرح

ردیف	شرح	واحد	رقم
۱	مفروضات کلی	دوره پرورش	ماه
۲		دوره سرمایه در گردش	ماه
۳		حداقل فضای مورد نیاز	مترمربع
۴		تعداد دوره در سال	نوبت
۵		نرخ کارمزد	درصد
۶		تعداد جوجه یک ماهه (در یک دوره)	قطعه
۷		تلفات کبک	درصد
۸	مفروضات هزینه‌های	قیمت خرید هر جوجه کبک یک ماهه	ریال
۹		میزان مصرف دان	کیلوگرم-روز
۱۰		دانخوری دستی	۵۰ سانتی متر
۱۱		آبخوری نیپل اتوماتیک (با کاسه)	شاخه ۴ متری
۱۲		قیمت خوراک	کیلوگرم-ریال
۱۳		هزینه آموزش و پشتیبانی	دوره
۱۴	واکسن، دارو، آزمایش، ضدعفونی و هزینه تزریق	دوره-ریال	
۱۵	مفروضات تولید و فروش	وزن کبک در انتهای دوره	کیلوگرم
۱۶		قیمت فروش کبک ۴ ماهه	کیلوگرم-ریال

راه‌اندازی کسب‌وکار

الف) هزینه ثابت

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۲	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۳	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۴	مخزن آب (۵ لیتری)	۱	۱,۴۵۰,۰۰۰	۱,۴۵۰,۰۰۰
۵	دانخوری دستی	۷۵	۴۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	آبخوری نیپل اتوماتیک	۶	۲,۸۰۰,۰۰۰	۱۶,۸۰۰,۰۰۰
۷	سمپاش	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۸	فرغون	۱	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۹	بیل	۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰
۱۰	دماسنج مینی‌موم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۱	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه‌های ثابت			۲۶۵,۷۰۰,۰۰۰	

راه‌اندازی کسب و کار

ب) هزینه جاری در یک دوره (۳ ماه)

ردیف	شرح	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	کبک یک ماهه	۷۵۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۲۷,۵۰۰,۰۰۰
۲	میزان مصرف دان (۳ ماه)	۷۵۰	۲۳۲,۵۶۰	۱۷۴,۴۲۰,۰۰۰
۳	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	۱	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
۴	پیش بینی نشده	-	-	۱۵,۶۹۶,۰۰۰
جمع هزینه‌های جاری			۳۲۹,۶۱۶,۰۰۰	

ج) تأمین سرمایه

برای شروع دوره اول، متقاضی به ۵۹۵,۳۱۶,۰۰۰ ریال سرمایه نیاز دارد که ۴۵۰ میلیون ریال آن را با اخذ تسهیلات می‌تواند تأمین نماید و برای شروع دوره بعدی ۳۲۹,۶۱۶,۰۰۰ سرمایه نیاز دارد که تمام سرمایه مورد نیاز را از محل فروش نیمچه‌های کبک از دوره قبلی تأمین می‌کند.

سرمایه مورد نیاز		
مبلغ (ریال)	درصد	شرح
۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۶	تسهیلات
۱۴۵,۳۱۶,۰۰۰	۲۴	آورده متقاضی
۵۹۵,۳۱۶,۰۰۰	۱۰۰	کل سرمایه گذاری مورد نیاز

د) هزینه‌های مالی

مبلغ (ریال)	شرح	ردیف
۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰	کل مبلغ تسهیلات	۱
٪۴	نرخ کارمزد سالانه	۲
۵	مدت بازپرداخت (سال)	۳
۱۰۱,۰۸۲,۲۰۱	کل اقساط سالانه	۴
۹۰,۰۰۰,۰۰۰	اقساط سالانه (اصل)	۵
۱۱,۰۸۲,۲۰۱	کارمزد سالانه	۶
۵۰۵,۴۱۱,۰۰۵	کل مبلغ بازپرداخت	۷
۵۵,۴۱۱,۰۰۵	کارمزد کل دوره	۸
۷,۵۰۰,۰۰۰	اقساط ماهانه (اصل)	۹
۹۲۳,۵۱۷	کارمزد ماهانه	۱۰
۸,۴۲۳,۵۱۷	کل اقساط ماهانه	۱۱
۲۵,۲۷۰,۵۵۰	کل اقساط طی یک دوره (۳ماه)	۱۲

راه‌اندازی کسب‌وکار

ه) درآمد فروش دوره

شرح	واحد	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
نیمچه کبک	قطعه	۷۳۵	۵۵۰/۰۰۰	۴۰۴,۲۵۰/۰۰۰

ی) صورت سود و زیان یک دوره (۳ ماه)

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	درآمد فروش	۴۰۴,۲۵۰,۰۰۰
۲	بهای تمام شده	۳۲۹,۶۱۶,۰۰۰
۳	سود ناخالص	۷۴,۶۳۴,۰۰۰
۴	هزینه‌های مالی	۲,۷۷۰,۵۵۰
۵	سود خالص بعد از کسر کارمزد	۷۱,۸۶۳,۴۵۰
۶	خالص مانده بعد از پرداخت اقساط	۴۱,۸۶۳,۴۵۰
۷	متوسط خالص مانده ماهانه	۱۳,۹۵۴,۴۸۳

راه‌اندازی کسب‌وکار

۱-۲) پرورش نیمچه کبک در قفس

مفروضات طرح

ردیف	شرح	واحد	رقم
۱	مفروضات کلی	دوره پرورش	ماه
۲		دوره سرمایه در گردش	ماه
۳		حداقل فضای مورد نیاز	مترمربع
۴		تعداد دوره در سال	نوبت
۵		نرخ کارمزد	درصد
۶		تعداد جوجه یک ماهه (در دوره)	قطعه
۷		تلفات کبک	درصد
۸	مفروضات هزینه ای	قیمت خرید هر جوجه کبک یک ماهه	ریال
۹		میزان مصرف دان	کیلوگرم-روز
۱۰		قیمت خرید هر قفس ۴ طبقه نیمه اتوماتیک (۱۰۰×۶۵ سانتی متر) با ظرفیت ۹۶ کبک بالغ	مترمربع-ریال
۱۱		قیمت خوراک	کیلوگرم-ریال
۱۲		هزینه آموزش و پشتیبانی	دوره
۱۳		واکسن، دارو، آزمایش، ضدعفونی و هزینه تزریق	دوره-ریال
۱۴	مفروضات تولید و فروش	وزن کبک در انتهای دوره	کیلوگرم
۱۵		قیمت فروش کبک ۴ ماهه	کیلوگرم-ریال

راه اندازی کسب و کار

الف) هزینه ثابت

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	قفس پرورش	۸	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۴۸,۰۰۰,۰۰۰
۲	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۳	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۴	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۵	مخزن آب (۵ لیتری)	۱	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰
۶	سمپاش	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۷	فرغون	۱	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۸	بیل	۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰
۹	دماسنج مینیموم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۰	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه‌های ثابت			۴۶۶,۹۵۰,۰۰۰	

راه‌اندازی کسب و کار

ب) هزینه جاری یک دوره

ردیف	شرح	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	کبک یک‌ماهه	۷۶۸	۱۷۰,۰۰۰	۱۳۰,۵۶۰,۰۰۰
۲	میزان مصرف دان	۷۶۸	۲۳۲,۵۶۰	۱۷۸,۶۰۶,۰۸۰
۳	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	۱	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
۴	پیش بینی نشده	-	-	۱۶,۰۵۸,۳۰۴
جمع هزینه‌های جاری			۳۳۷,۲۲۴,۳۸۴	

ج) تأمین سرمایه

برای شروع دوره اول، متقاضی به ۸۰۴,۱۷۴,۳۸۴ ریال سرمایه نیاز دارد که ۶۰۰ میلیون ریال آن را با اخذ تسهیلات می‌تواند تأمین نماید و برای شروع دوره بعدی ۳۳۷,۲۲۴,۳۸۴ سرمایه نیاز دارد که تمام سرمایه مورد نیاز را از محل فروش نیمچه‌های کبک از دوره قبلی تأمین می‌کند.

سرمایه مورد نیاز		
مبلغ (ریال)	درصد	شرح
۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۵	تسهیلات
۲۰۴,۱۷۴,۳۸۴	۲۵	آورده متقاضی
۸۰۴,۱۷۴,۳۸۴	۱۰۰	کل سرمایه‌گذاری مورد نیاز

د) هزینه‌های مالی

مبلغ (ریال)	شرح	ردیف
۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰	کل مبلغ تسهیلات	۱
٪۴	نرخ کارمزد سالانه	۲
۵	مدت بازپرداخت (سال)	۳
۱۳۴,۷۷۶,۲۶۸	کل اقساط سالانه	۴
۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	اقساط سالانه (اصل)	۵
۱۴,۷۷۶,۲۶۸	کارمزد سالانه	۶
۶۷۳,۸۸۱,۳۴۰	کل مبلغ بازپرداخت	۷
۷۳,۸۸۱,۳۴۰	کارمزد کل دوره	۸
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	اقساط ماهانه (اصل)	۹
۱,۲۳۱,۳۵۶	کارمزد ماهانه	۱۰
۱۱,۲۳۱,۳۵۶	کل اقساط ماهانه	۱۱
۳۳,۶۹۴,۰۶۷	کل اقساط طی یک دوره (۳ماه)	۱۲

راه‌اندازی کسب‌وکار

ه) درآمد فروش دوره

شرح	واحد	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
نیمچه کبک	قطعه	۷۵۳	۵۵۰/۰۰۰	۴۱۳/۹۵۲/۰۰۰

ی) صورت سود و زیان در یک دوره (۳ ماه)

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	درآمد فروش	۴۱۳,۹۵۲,۰۰۰
۲	بهای تمام شده	۳۳۷,۲۲۴,۳۸۴
۳	سود ناخالص	۷۶,۷۲۷,۶۱۶
۴	هزینه‌های مالی (کارمزد)	۳,۶۹۴,۰۶۷
۵	سود خالص بعد از کسر کارمزد	۷۳,۰۳۳,۵۴۹
۶	خالص مانده بعد از پرداخت اقساط	۶۹,۷۰۰,۲۱۶
۷	متوسط خالص مانده ماهانه	۲۳,۲۳۳,۴۰۵

راه‌اندازی کسب‌وکار

۲) پرورش گله مولد و تولید تخم

این مدل کسب‌وکار می‌تواند براساس هدف تولید تخم خوراکی و تخم نطفه‌دار صورت پذیرد که برای رسیدن به ۲ هدف یاد شده مراحل پرورش و نگهداری یکسان است و تنها تفاوت در نحوه انتخاب گله مولد است. کبک‌ها در سنین ۴ تا ۵ ماهگی خریداری می‌شوند. به‌منظور تولید تخم خوراکی، کلیه گله از کبک ماده تخم‌گذار تجارتهی تشکیل شده‌اند که گله مولد پس از رسیدن به سن بلوغ شروع به تخم‌گذاری می‌کنند. برای تولید تخم نطفه‌دار، گله مولد به نسبت سه کبک ماده

به یک کبک نر می‌باشد. کبک‌های ماده بالغ جفت‌گیری نموده و شروع به تخم‌گذاری می‌کنند. تخم‌ها روزی ۳ بار جمع‌آوری و پس از ضد عفونی فروخته می‌شود.

این روش در چارچوب طرح‌های اشتغال‌زایی خانگی بنیاد برکت، مبتنی بر پشتیبان است. از این‌رو پشتیبان ملزم به انجام وظایف زیر است:

- تأیید صلاحیت فنی متقاضیان این طرح
- تأمین گله مولد
- تأمین خدمات دامپزشکی به فاصله ۶ ساعت از درخواست پرورش دهنده
- تأمین خوراک آماده (میکس و آسیاب شده)
- خرید تخم کبک (خوراکی و نطفه دار).

راه‌اندازی کسب‌وکار

۲-۱) پرورش کبک تخم گذار (تخم خوراکی)

مفروضات طرح

ردیف	شرح	واحد	رقم
۱	دوره پرورش	ماه	۶
۲	دوره سرمایه در گردش	ماه	۶
۳	حداقل فضای مورد نیاز	مترمربع	۱۵
۴	تعداد دوره در سال	نوبت	۲
۵	نرخ کارمزد	درصد	۴
۶	تعداد کبک تخم گذار تجارتي	قطعه	۲۸۸
۷	تلفات کبک	درصد	۲
۸	قیمت خرید هر نیمچه کبک	ریال	۵۵۰,۰۰۰
۹	میزان مصرف دان	کیلوگرم-روز	۰,۰۳۵
۱۰	میزان قفس مورد نیاز (۱۰۰ * ۶۵ سانتی متر)	مترمربع	۳
۱۱	قیمت خرید هر مترمربع قفس پرورش ۴ طبقه نیمه اتوماتیک (۱۰۰ * ۶۵ سانتی متر) با ظرفیت ۹۶ کبک بالغ	مترمربع-ریال	۳۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۲	قیمت خوراک	کیلوگرم-ریال	۸۳,۰۰۰
۱۲	هزینه بیمه (از یک روزگی تا پایان ۹۰ هفتگی)	قطعه-ریال	۱۲,۳۹۳
۱۳	هزینه آموزش و پشتیبانی	دوره	به عهده پشتیبان
۱۳	واکسن، دارو، آزمایش، ضدعفونی و هزینه تزریق	سال-ریال	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
۱۴	تعداد تخم تولیدی در هر دوره	تعداد-کبک	۴۵
۱۵	وزن کبک در انتهای سال سوم	کیلوگرم	۰,۸۰
۱۶	قیمت فروش هر تخم کبک خوراکی	ریال	۲۳,۰۰۰
۱۷	قیمت فروش کبک ۳ ساله	کیلوگرم-ریال	۷۰۰,۰۰۰

راه اندازی کسب و کار

الف) هزینه ثابت

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	کبک نیمچه	۲۸۸	۵۵۰,۰۰۰	۱۵۸,۴۰۰,۰۰۰
۲	قفس پرورش	۳	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	۹۳,۰۰۰,۰۰۰
۳	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۴	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۵	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۶	تانکر آب	۱	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
۷	سمپاش	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۸	فرغون	۱	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۹	بیل	۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰
۱۰	دماسنج مینیوم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۱	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه‌های ثابت				۴۸۶,۸۵۰,۰۰۰

راه‌اندازی کسب و کار

ب) هزینه جاری در یک دوره (۶ ماه)

ردیف	شرح	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	میزان مصرف دان یک دوره (۶ ماهه)	۲۸۸	۵۳۱,۶۱۵	۱۵۳,۱۰۵,۱۲۰
۲	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۳	هزینه بیمه (از یک‌روزگی تا پایان ۹۰ هفتگی)	۲۸۸	۱۲,۳۹۳	۳,۵۶۹,۱۸۴
۴	پیش‌بینی نشده	-	-	۸,۰۵۵,۲۵۶
جمع هزینه‌های جاری				۱۷۲,۷۲۹,۵۶۰

ج) تأمین سرمایه

سرمایه مورد نیاز		
شرح	درصد	مبلغ (ریال)
تسهیلات	۷۶	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آورده متقاضی	۲۴	۱۵۹,۵۷۹,۵۶۰
کل سرمایه‌گذاری مورد نیاز	۱۰۰	۶۵۹,۵۷۹,۵۶۰

د) هزینه‌های مالی

راه‌اندازی کسب‌وکار

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	کل مبلغ تسهیلات	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	نرخ کارمزد سالانه	٪۴
۳	مدت بازپرداخت (سال)	۵
۴	کل اقساط سالانه	۱۱۲,۳۱۳,۵۵۷
۵	اقساط سالانه (اصل)	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	کارمزد سالانه	۱۲,۳۱۳,۵۵۷
۷	کل مبلغ بازپرداخت	۵۶۱,۵۶۷,۷۸۴
۸	کارمزد کل دوره	۶۱,۵۶۷,۷۸۴
۹	اقساط ماهانه (اصل)	۸,۳۳۳,۳۳۳
۱۰	کارمزد ماهانه	۱,۰۲۶,۱۳۰
۱۱	کل اقساط ماهانه	۹,۳۵۹,۴۶۳
۱۲	کل اقساط یک دوره (۶ ماه)	۵۶,۱۵۶,۷۷۸

ه) درآمد فروش دوره

شرح	واحد	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
تخم کبک	تعداد	۱۲/۹۶۰	۲۳/۰۰۰	۲۹۸/۰۸۰/۰۰۰

ی) صورت سود و زیان دوره

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	درآمد فروش	۲۹۸,۰۸۰,۰۰۰
۲	بهای تمام شده	۱۷۲,۷۲۹,۵۶۰
۳	سود ناخالص	۱۲۵,۳۵۰,۴۴۰
۴	هزینه‌های مالی	۶,۱۵۶,۷۷۸
۵	سود خالص بعد از کسر کارمزد	۱۱۹,۱۹۳,۶۶۲
۶	خالص مانده بعد از پرداخت اقساط	۶۹,۱۹۳,۶۶۲
۷	خالص مانده ماهانه	۱۱,۵۳۲,۲۷۷

راه‌اندازی کسب‌وکار

۲-۲) پرورش کبک تخم گذار (تخم نطفه دار)

مفروضات طرح

ردیف	شرح	واحد	رقم
۱	دوره پرورش	ماه	۶
۳	حداقل فضای مورد نیاز	مترمربع	۱۵
۴	تعداد دوره در سال	نوبت	۲
۵	نرخ کارمزد	درصد	۴
۶	تعداد کبک نیمچه ماده	قطعه	۲۸۸
۷	تعداد کبک نیمچه نر	قطعه	۹۶
۸	تلفات کبک	درصد	۲
۹	قیمت خرید هر نیمچه کبک	ریال	۵۵۰,۰۰۰
۱۰	میزان مصرف دان	کیلوگرم-روز	۰,۰۳۵
۱۱	میزان قفس مورد نیاز (۱۰۰ × ۶۵ سانتی متر)	مترمربع	۴
۱۲	قیمت خرید هر مترمربع قفس ۴ طبقه نیمه اتوماتیک (۱۰۰ × ۶۵ سانتی متر) با ظرفیت ۹۶ کبک بالغ	مترمربع-ریال	۳۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۳	قیمت خوراک	کیلوگرم-ریال	۸۳,۰۰۰
۱۴	هزینه بیمه (از یک روزگی تا پایان ۹۰ هفتگی)	ریال-دوره-قطعه	۱۲,۳۹۳
۱۵	هزینه آموزش و پشتیبانی	دوره	به عهده پشتیبان
۱۶	واکسن، دارو، آزمایش، ضدعفونی و هزینه تزریق	سال-ریال	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
۱۷	تعداد تخم تولیدی در طول یک سال	تعداد-کبک	۹۰
۱۸	وزن کبک در انتهای دوره	کیلوگرم	۰,۸۰
۱۹	قیمت فروش هر تخم کبک نطفه دار	ریال	۲۸,۰۰۰
۲۰	قیمت فروش کبک ۳ ساله	کیلوگرم-ریال	۷۰۰,۰۰۰

راه اندازی کسب و کار

الف) هزینه ثابت

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	کبک نیمچه	۳۸۴	۵۵۰,۰۰۰	۲۱۱,۲۰۰,۰۰۰
۲	قفس پرورش	۴	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۲۴,۰۰۰,۰۰۰
۳	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۴	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۵	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۶	تانکر آب	۱	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
۷	سمپاش	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۸	فرغون	۱	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۹	بیل	۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰
۱۰	دماسنج مینیوم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۱	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه‌های ثابت			۵۷۰,۶۵۰,۰۰۰	

راه‌اندازی کسب و کار

ب) هزینه جاری یک دوره (۶ ماه)

ردیف	شرح	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	میزان مصرف دان یک دوره (۶ ماهه)	۳۸۴	۵۳۱,۶۱۵	۲۰۴,۱۴۰,۱۶۰
۲	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۳	هزینه بیمه (از یک روزگی تا پایان ۹۰ هفتگی)	۳۸۴	۱۲,۳۹۳	۴,۷۵۸,۹۱۲
۴	پیش بینی نشده	-	-	۱۰,۶۰۷,۰۰۸
جمع هزینه‌های جاری				۲۲۷,۵۰۶,۰۸۰

ج) تأمین سرمایه

سرمایه مورد نیاز		
شرح	درصد	مبلغ (ریال)
تسهیلات	۷۵	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آورده متقاضی	۲۵	۱۹۸,۱۵۶,۰۸۰
کل سرمایه‌گذاری مورد نیاز	۱۰۰	۷۹۸,۱۵۶,۰۸۰

د) هزینه‌های مالی

راه‌اندازی کسب‌وکار

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	کل مبلغ تسهیلات	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	نرخ کارمزد سالانه	٪۴
۳	مدت بازپرداخت (سال)	۵
۴	کل اقساط سالانه	۱۳۴,۷۷۶,۲۶۸
۵	اقساط سالانه (اصل)	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	کارمزد سالانه	۱۴,۷۷۶,۲۶۸
۷	کل مبلغ بازپرداخت	۶۷۳,۸۸۱,۳۴۰
۸	کارمزد کل دوره	۷۳,۸۸۱,۳۴۰
۹	اقساط ماهانه (اصل)	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	کارمزد ماهانه	۱,۲۳۱,۳۵۶
۱۱	کل اقساط ماهانه	۱۱,۲۳۱,۳۵۶
۱۲	کل اقساط یک دوره (۶ ماه)	۶۷,۳۸۸,۱۳۴

ه) درآمد فروش دوره

شرح	واحد	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
تخم نطفه دار کبک	تعداد	۱۲۹۶۰	۲۸/۰۰۰	۳۶۲/۸۸۰/۰۰۰

ی) صورت سود و زیان

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	درآمد فروش	۳۶۲,۸۸۰,۰۰۰
۲	بهای تمام شده	۲۲,۷۵۰۶,۰۸۰
۳	سود ناخالص	۱۳۵,۳۲۳,۹۲۰
۴	هزینه‌های مالی	۷,۳۸۸,۱۳۴
۵	سود خالص بعد از کسر کارمزد	۱۲۷,۹۳۵,۷۸۶
۶	خالص مانده بعد از پرداخت اقساط	۶۷,۹۸۵,۷۸۶
۷	خالص مانده ماهانه	۱۱,۳۳۰,۹۶۴

راه اندازی کسب و کار

۳) جوجه کشی کبک و پرورش جوجه یک ماهه

در این روش بایستی گله مولد (به نسبت سه کبک ماده به یک کبک نر) در سنین ۴ تا ۵ ماهگی خریداری شده و به قفس‌ها در سالن پرورش منتقل شوند. کبک‌های ماده بالغ بعد از دوره نوردی، جفت‌گیری نموده و شروع به تخم‌گذاری می‌کنند. تخم‌ها روزی ۳ بار جمع‌آوری و در اتاق نگهداری در دمای مناسب نگهداری می‌شوند. تخم‌ها حداکثر تا ۳ هفته قابل نگهداری هستند که توصیه می‌شود برای درصد بالاتر جوجه‌گیری، بیش از ۱۰ روز تخم‌ها نگهداری نشوند. بعد از به حد نصاب رسیدن تخم‌ها^۱، آن‌ها به دستگاه جوجه‌کشی^۲ و بعد از ۲۴ روز جوجه‌های یک‌روزه به

(۱) توصیه می‌شود در صورتی که تخم‌ها در برخی موارد کم بودند، تخم نطفه‌دار خریداری شود و در صورت زیاد بودن تخم، به فروش رسند.

(۲) ظرفیت دستگاه جوجه‌کشی در این مجلد ۱۰۰۸ تخم نطفه دار است.

سالن پرورش جوجه‌ها منتقل شده و تا سن یک ماهگی از آن‌ها نگهداری می‌شوند. در این سیستم جوجه‌های یک تا ۳۰ روزه را به پرورش‌دهندگان نیمچه مولد و گوشتی فروخته و از این راه درآمد کسب می‌شود. جوجه‌کشی و پرورش جوجه یک‌ماهه نیاز به مهارت و تجربه بالایی دارد و با ریسک بالایی نیز روبرو است، از این رو داشتن مهارت و تجربه یک ساله جوجه‌کشی کبک یا دوساله سایر ماکیان برای متقاضی الزامی است. برای نگهداری از جوجه‌های یک‌روزه نیز توصیه می‌شود ابتدا متقاضی تعداد معدودی جوجه کبک یک‌روزه را از پشتیبان خریداری و پس از پایان یک ماه، توانایی خود را برای نگهداری تعداد بالاتر جوجه بسنجد. سپس اقدام به خریداری کبک‌های مولد و شروع کسب و کار نماید.

این روش در چارچوب طرح‌های اشتغال‌زایی خانوادگی بنیاد برکت، مبتنی بر پشتیبان است. از این رو پشتیبان ملزم به انجام وظایف زیر است:

راه‌اندازی کسب و کار

- تأیید صلاحیت فنی سرپرست طرح
- تأمین گله مولد و تخم نطفه‌دار
- تأمین خدمات دام‌پزشکی به فاصله ۶ ساعت از درخواست پرورش‌دهنده
- تأمین خوراک آماده (میکس و آسیاب شده)
- خرید تخم نطفه‌دار و جوجه کبک از پرورش‌دهنده.

مفروضات طرح

ردیف	شرح	واحد	رقم	توضیحات و مراجع
۱	دوره پرورش	ماه	۱۲	
۳	حداقل فضای مورد نیاز	مترمربع	۳۰	
۴	نرخ کارمزد	درصد	۴	
۵	تعداد کبک نیمچه ماده	قطعه	۱۴۴	
۶	تعداد کبک نیمچه نر	قطعه	۴۸	
۷	تلفات کبک	درصد	۴	
۸	قیمت خرید هر نیمچه کبک	ریال	۵۵۰,۰۰۰	
۹	میزان مصرف دان	کیلوگرم-روز	۰,۰۳۵	
۱۰	میزان قفس مورد نیاز (۱۰۰×۶۵ سانتی متر)	مترمربع	۲	
۱۱	قیمت خرید هر مترمربع قفس پرورش ۴ طبقه نیمه اتوماتیک (۱۰۰×۶۵ سانتی متر) با ظرفیت ۹۶ کبک بالغ	مترمربع-ریال	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	
۱۲	قیمت خوراک کبک مولد	کیلوگرم-ریال	۸۳,۰۰۰	
۱۳	قیمت خوراک استارتر جوجه کبک	کیلوگرم-ریال	۹۸,۵۰۰	
۱۴	هزینه بیمه کبک مولد (از یکروزگی تا پایان ۹۰ هفتگی)	ریال-دوره-قطعه	۱۲,۳۹۳	
۱۵	هزینه بیمه جوجه یکروزه تا پایان ۴۲ روزگی	ریال-دوره-قطعه	۴۳۴	به عهده پشتیبان
۱۶	هزینه آموزش و پشتیبانی	دوره	-	
۱۷	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	سال-ریال	۱۶,۰۰۰,۰۰۰	
۱۸	تعداد تخم تولیدی در طول یک سال	تعداد-کبک	سال اول ۹۰ تخم	سال دوم تخم ۱۱۰
۱۹	وزن کبک در انتهای ۳ سال	کیلوگرم	۰.۸۰	
۲۰	قیمت فروش هر تخم کبک نطفه دار	ریال	۲۸,۰۰۰	
۲۱	قیمت فروش هر جوجه کبک یک ماهه	ریال	۱۷۰,۰۰۰	
۲۲	قیمت فروش کبک ۳ ساله	کیلوگرم-ریال	۷۰۰,۰۰۰	

راه اندازی کسب و کار

الف) هزینه ثابت

هزینه‌های ثابت در این مدل شامل هزینه:

(۱) نگهداری گله مولد

(۲) جوجه کشی و پرورش جوجه یک‌ماهه است

۱) نگهداری کبک مولد

راه‌اندازی کسب‌وکار

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	کبک نیمچه	۱۹۲	۵۵۰,۰۰۰	۱۰۵,۶۰۰,۰۰۰
۲	قفس پرورش	۲	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	۶۲,۰۰۰,۰۰۰
۳	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۴	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۵	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۶	تانکر آب	۱	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
۷	سمپاش	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۸	فرغون	۱	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۹	بیل	۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰
۱۰	دماسنج مینیمم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۱	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه‌های ثابت				۴۰۳,۰۵۰,۰۰۰

۲) جوجه کشی و پرورش جوجه یک ماهه

ردیف	شرح	واحد	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	فن ۵۰ در ۵۰	۱	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
۲	کولر ۳۵۰۰۰	۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰
۳	بخاری گازی	۱	۶,۴۰۰,۰۰۰	۶,۴۰۰,۰۰۰
۴	دستگاه جوجه کشی ۱۰۰۸ تایی	۱	۹۲,۵۰۰,۰۰۰	۹۲,۵۰۰,۰۰۰
۵	مخزن آب (۵ لیتری)	۱	۱,۴۵۰,۰۰۰	۱,۴۵۰,۰۰۰
۶	دانخوری دستی	۷۵	۴۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۷	آبخوری نیپل اتوماتیک	۶	۲,۸۰۰,۰۰۰	۱۶,۸۰۰,۰۰۰
۸	مادر مصنوعی	۱	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰
۹	دامسج مینیوم و ماکزیمم	۱	۲,۱۵۰,۰۰۰	۲,۱۵۰,۰۰۰
۱۰	تعمیرات و بازسازی سالن	۱	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع هزینه های ثابت			۳۴۳,۳۰۰,۰۰۰	

۳) کل هزینه های ثابت در این طرح برابر است با: ۷۴۶,۳۵۰,۰۰۰ ریال

راه اندازی کسب و کار

ب) هزینه جاری دوره

ردیف	شرح	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	کبک	۱۹۲	۲,۹۰۵	۲۰۳,۵۸۲,۴۰۰
۲	مولد	۱۹۲	۱۲,۳۹۳	۲,۳۷۹,۴۵۶
۳	جوجه کبک	۷۳۶	۲,۹۵۵	۷۹۳,۶۵۸,۶۲۸
۴	کبک یک ماهه	۷۳۶	۴۲۴	۳,۷۴۳,۹۵۴
۵	واکسن، دارو، آزمایش، ضد عفونی و هزینه تزریق	-	۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
۶	پیش بینی نشده			۵۰,۶۶۲,۰۵۱
جمع هزینه های جاری				۱,۰۷۰,۰۲۶,۴۸۹

ج) تأمین سرمایه

برای شروع کسب و کار متقاضیان به ۱,۸۱۶,۳۷۶,۴۸۹ ریال سرمایه نیاز دارد که ۱۲۰۰ میلیون ریال آن را با اخذ تسهیلات در قالب طرح اشتغال زایی خانوادگی می‌توانند تأمین نمایند.

شرح	درصد	مبلغ (ریال)
تسهیلات	۶۶	۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آورده متقاضی	۳۴	۶۱۶,۳۷۶,۴۸۹
کل سرمایه‌گذاری مورد نیاز	۱۰۰	۱,۸۱۶,۳۷۶,۴۸۹

د) هزینه‌های مالی

راه‌اندازی کسب و کار

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	کل مبلغ تسهیلات	۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	نرخ کارمزد سالانه	٪۴
۳	مدت بازپرداخت (سال)	۵
۴	کل اقساط سالانه	۲۶۹,۵۵۲,۵۳۶
۵	اقساط سالانه (اصل)	۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	کارمزد سالانه	۲۹,۵۵۲,۵۳۶
۷	کل مبلغ بازپرداخت	۱,۳۴۷,۷۶۲,۶۸۱
۸	کارمزد کل دوره	۱۴۷,۷۶۲,۶۸۱
۹	اقساط ماهانه (اصل)	۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	کارمزد ماهانه	۲,۴۶۲,۷۱۱
۱۱	کل اقساط ماهانه	۲۲,۴۶۲,۷۱۱

ه) درآمد فروش دوره

سال دوم		سال اول		تخم کبک	
۳,۷۴۴	۸۶۴	تخم کبک نطفه‌دار*	میزان تولید		
۸,۸۳۰	۸,۸۳۰	جوجه کبک یک‌ماهه			
۱۰۴,۸۳۲,۰۰۰	۲۴,۱۹۲,۰۰۰	تخم کبک نطفه‌دار	میزان فروش		
۱,۵۰۱,۱۱۳,۶۰۰	۱,۵۰۱,۱۱۳,۶۰۰	جوجه کبک یک‌ماهه			

* میزان تخم‌گذاری کبک مولد در سال دوم بیشتر از سال اول است. در سال اول مجموع ۱۲۹۶۰ تخم نطفه‌دار تولید می‌شود که از این تعداد ۸۶۴ تخم به فروش می‌رسد و مابقی (۱۲۰۹۶) در دستگاه جوجه‌کشی قرار می‌گیرد. با احتساب درصد تولید عملیاتی در نهایت، ۸۸۳۰ جوجه یک‌ماهه برای فروش عرضه می‌گردد.

راه‌اندازی کسب‌وکار

ی) صورت سود و زیان

مبلغ (ریال)		شرح	ردیف
سال دوم	سال اول		
۱,۶۰۵,۹۴۵,۶۰۰	۱,۵۲۵,۳۰۵,۶۰۰	درآمد فروش	۱
۱,۰۶۷,۶۴۷,۰۳۳	۱,۰۷۰,۰۲۶,۴۸۹	بهای تمام شده	۲
۵۳۸,۲۹۸,۵۶۷	۴۵۵,۲۷۹,۱۱۱	سود ناخالص	۳
۲۹,۵۵۲,۵۳۶	۲۹,۵۵۲,۵۳۶	هزینه‌های مالی	۴
۵۰۸,۷۴۶,۰۳۰	۴۲۵,۷۲۶,۵۷۴	سود خالص بعد از کسر کارمزد	۵
۲۶۸,۷۴۶,۰۳۰	۱۸۵,۷۲۶,۵۷۴	خالص مانده بعد از پرداخت اقساط	۶
۲۲,۳۹۵,۵۰۳	۱۵,۴۷۷,۲۱۵	خالص مانده ماهانه	۷

نکته‌ای که در خصوص محاسبات جداول مدل‌های کسب‌وکار فوق باید مورد توجه قرار گیرد، نوسانات اقتصادی و نرخ تورم است. از این رو، یادآوری می‌گردد، نرخ‌ها و قیمت‌های یاد شده مربوط به زمان چاپ کتاب است و احتمال دارد در زمانی که خواننده گرامی مطالب را ملاحظه می‌نماید، تغییر کرده باشند. بنابراین برای استفاده مناسب‌تر، باید قیمت‌های روز، مبنای محاسبات قرار گیرد. با این حال آنچه مسلم است این موضوع می‌باشد؛ تغییراتی که در هزینه‌ها از نظر قیمتی رخ می‌دهد، با کمی تأخیر، در درآمدها نیز متجلی خواهد شد. از این رو انتظار داریم علی‌رغم نوسان قیمت‌ها، در نسبت درآمد به هزینه تغییر چندانی به وجود نیاید.

راه‌اندازی کسب‌وکار

منابع:

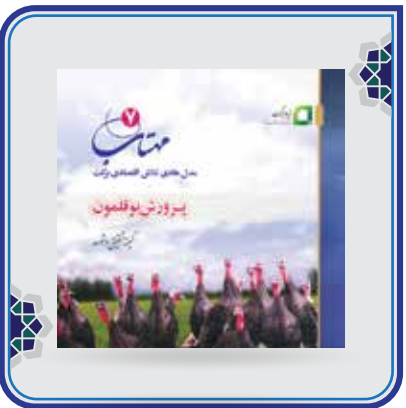
(۱) <https://elearnpars.org/article/article-Quebec-Native-Education>

(۲) مرکز اطلاع رسانی طیور (بی تا). راهنمای جامع کبک.

http://bankpoultry.com/upload/Public/maghale_295.pdf

منابع

۱۵

مہتاب

مدل ہادی تلاش اقتصادی برکت

پروورش کبک

بنیاد برکت
تاجری فیضانِ حضرت مکارم